

Poliklinik

AYLIK TIB MECMUASI

Baş muharriri

Dr. Ahmet Asım Onur

Sahip ve neşriyat müdürü

Dr. Süreya Kadri Gür

No. 10 - 46 Nisan 1937

4 ^{İncü} S e n e

TAHRİR HEYETİ

Ahmet Asım Onur - Ali Rıdvan Unar - A. Süheyl Ünver - Cemil Şerif Baydur
Ethem Bakar - Hayri Ömer - İbrahim Hanif Denker - İffet Naim Onur
Kadri Raşit - Kâzım İsmail Gürkan - Kemaleddin Cemil Keskin - Kemal
Nuri - Muhip Nureddin - Münir Ahmet - Murat R. Aydın - Namı Göksun
Niyazi Ali - Osman Cevdet - Ruscuklu Hakkı - Sabri Osman - S. Sırrı Aliçli
Suad Fuad Atay - Süreya Kadri Gür

ADRES

Dr. Süreya Kadri Gür - Yeşil Çam Sokak (Melek Sineması sokağı) No. 11
Beyoğlu . İstanbul — Telefon : 41273

Nüshası 10 senelik abonesi 120 kuruş

İSTANBUL

Kenan Basımevi ve Klşe Fabrikası

ADAPAZARI

TÜRK TİCARET BANKASI

Körkey

YILDA

%6

HESABİLE

PARANIN

FAİZİNİ

İNDE
VERİR.

BEHER KUTUDA 10^{CC}
10 ADET İÇİLİR AMPUL

OPOTERAPİDE
YENİ
BİR BULUŞ

GÜNDE BİR İLÂ ÜÇ
AMPUL VERİLİR

GLOBEXINE

ANEMİ. BÜYÜME
İNTAN HALLERİ

ALBÜMİNLERDEN MAHRUM
KAN KÜREYVESİNİN
MAYI TUM
HÜLASASI

FİZİYOLOJİK SEFALET
GEBELİK. KAN KAYBI

LES ANALBUMINES

LABORATOIRE DES PRODUITS SCIENTIA
21, rue Chaptal, Paris, 9^e

LES ANALBUMINES

BILEYL

traitement des

STASES BILIAIRES

YEMEKLERDEN SONRA 3 - 4 ADET

LABORATOIRES FOURNIER FRÈRES

7, Rue Biscornet PARIS (XIIe)

BIOLACTYL

FERMENT LACTIQUE

traitement de la

PUTREFACTION INTESTINALE

YEMEKLERDEN EVVEL 3 - 4 ADET

LABORATOIRES FOURNIER FRÈRES, 7, Rue Biscornet, PARIS (XIIe)

Nevropatik haller: Sıkıntı, Zicret
Asabî uykusuzluklar, kalbin vazifevî
teşevvüşleri , kadınların adet görme
teşevvüşleri

NEO

PASSIFLORINE

Münhasıran nebatî hülâsalardan
mürekkep . Semmiyeti yoktur .

Passiflora incarnata
Salix alba
Crataegus oxyacantha

LABORATOIRE G. REAUBOURG

1 Rue Raynouard - Paris (XVle)

Eczacı Ali Rıza, Bencibare han. — İstanbul

HALİL SEZER **KARYOLA ve MADENİ EŞYA** **FABRİKASI**

Hazır ve sipariş üzerine hastane ve ameliyathanelere mahsus mobilyalar, pompalı ameliyat masaları v. s.
SİRKEÇİ, SALKIM SÖĞÜT DEMİR KAPU CADDESİ No. 7 - İSTANBUL

Telgraf adresi : İSTANBUL - KARYOLA

TELEFON : 21632

NITROFÉÏNE

Formül: Trinitrine solu. alcool. à 1 % : II gouttes = 0,03, Caféine = 0,02.

HYPERTENSION — SPASME VASCULAIRE

ANGINE de POITRINE

Günde (2 — 10) adet.

Fiatı 100 kuruş

LABORATOIRE POLYOPOCALCIA

POLİKLİNİK

Başmuharriri

Dr. Ahmed Asım Onur

Sahibi ve umumî neşriyat müdürü

Dr. Süreya Kadri Gür

Yıl : IV — No: 10 - 46

N İ S A N

1 9 3 7

İÇİNDEKİLER

Pratik hekimlik noktasından gözün cerhî
âfetlerine umumî bir bakış

Prof. Dr. Niyazi İsmet Gözcü

Lymphopathia Venerum

Dr. Remzi Gönenç

İrsî Frengi teşhisinde yüz asimetritlerinin
rehberliği

Dr. Ali Ridvan Unar

İltihabî kemik âfetleri radyolojisi

Dr. Sadrettin Onaran

Hamlin deri tezahürleri üzerindeki tesirleri
Dr. Baki Tiregol

Edebiyatı tıbbiyede ismi geçen sen-
dromlar **Dr. Nami Gökşun**

Pratik hekimlik

Dr. İbrahim Hanif Denker

Bügünkü hekimliğin manası

Prof. Dr. Tevfik Remzi Kazancıgil

Prof. Dr. Hamdi Suad Aknar

Op. Kâzım İsmail Gürkan

Dr. Gevat Arif, Dr. Ahmet Cevdet, Diğ
tabibi Vehab Erduran

Pratik hekimlik noktasından gözün cerhî âfetlerine umumî bir bakış

Prof. Dr. Niyazi İsmet GÖZCÜ

Göz kürresinin haricî tesirlere karşı ehemmiyetli derecede mahfuz yaradılışına rağmen, herhangi bir nevi cerhiyete düşer oluşu az değildir.

Polikliniklerde tesadüf edilen göz hastalıkları arasında cerhiyet vak'aları umum vak'aların % 5 ilâ 10 unu teşkil ettiğini istatistikler göstermektedir. Bundan başka, alelûmum bedeni kabiliyetsizliklerin % 7 sinin göz ârızaları sebebiyle husule geldiğini yine istatistiklerden anlıyoruz. Gözün umum vücuda nazaran cesametini düşünürsek bu nisbetin ne derece yüksek olduğunu kolayca takdir edebiliriz. Tabii bu büyük nisbet göz yapılışının nezaket ve görme vazifelerinin inceliğinden doğmaktadır. Uzviyetin başka nahiyesinde hiçbir tesiri haiz olmayacak derecedeki küçük bir arıza, göz tabakalarının herhangi birinde ve bahusus tesadüfen çok ehemmiyetli bir noktasına tesadüf ederse, görme vazifesinde ihmal edilmeyecek bir noksanlık ve hattâ bazan tam bir madumiyet hâsil eder.

Bundan başka birçok cerhî göz âfetleri yalnız temerküz ettikleri gözü tahrib ile kalmaz. Bu gözdeki cerhî ârıza çok kere Oftalmi sempatik dedğimiz ve enzarı da pek iyi sayılamıyan bir ihtilâl ile diğer gözü de tehdid ederler.

Kürrei ayın ve müteallikatında vukua gelen âfâtı cerhiyeyi diğer uzviyet nahiyeleri için olduğu gibi, bu nahiyeye için de cerhî âfetler **Lésions blessures** raddî âfetler **Lésions Contondantes** ve yanıklar **Lésions Cautique** olmak üzere üç grubua ayırıp mütalea edebiliriz.

1 — Yaralar: Göz kapakları ve munzammalar gibi göz müteallekatında herhangi bir nevi âleti cerhiye ile husule gelen cerhiyet vak'alarında yapılacak iş mümkün olduğu kadar acele ve eğer cerhanın vaziyeti müsait ise hemen husule gelmiş olan şekil bozukluğunu mümkün olduğu kadar tabiiye en yakın bir şekle getirecek şekilde **Restaure** etmekten ibarettir.

Bunun için icab eden en muvafık müdahale şekli, zaman ve mekâna uygun olan şekildir. Kapakta şekli asliye irca edilemeyecek derecede mühim bir ziyayı nesicle müterafık olan vak'alarda ise; zayı kapağın vazifesini mümkün olduğu kadar yapabilecek bir plâstik kapak teminine çalışmak lâzım olduğu gibi, munzamma cerhalarından alelâde sütürle kapatılmıyacak derecede büyük ziya gösterenlere keza, civar munzammadan munzamma plâstiği yapmak, bu mümkün olmadığı surette bu munzamma ziyayı kapak ve civarı cildinden istifade ile zenebli cild lâmbolariyle ikmal ederek göz kürresinin hareket ve serbestisini mümkün olduğu kadar temine çalışmak operatörün yegâne düşüncesi olmalıdır.

Karniye ve sulbe tabakalarını yalnız sathî şekilde müteessir etmiş basit ve cismi ecnebi ile müterafık olmayan cerhalarda yapılacak iş bütün teferrûku ittisallerin intan âmilleriyle enfekte olmamasına çalışmak ve prima teneddüblerini temine çalışmak, eğer cismi ecnebi varsa sathî olan bu cismi alıp yaranın yukarıki şekilde teneddübüne çalışmaktır.

Cismi ecnebi yoksa, ve cerha esasen bize enfekte bir vaziyette gelmişse, intanı oraya tahdid etmeğe ve mümkün olduğu kadar süratle bertaraf etmeğe çalışmak lâzımdır. Biz gayri müntin yaralarda intana mâni olmak üzere munzamma keselerinde antiseptik bir maddenin mümkün olduğu kadar daimî şekilde kalmasını âdet etmişizdir. Tabii bu muzadı taaffün madde gözü tahriş veya bu uzva muzır tesir icra etmeyecek bir madde olmalıdır. Noviforme, Xereform, İyodoforme, Arjyrol gibi maddeler bu hususta en çok kullandığımız maddelerdir. Bunların % 2-3 nisbetinde İsteril vazelin ile hazırlanmış İsteril kaplara konulmuş merhemlerini ve hattâ doğrudan doğruya az bir mikdar tozlarını munzamma retçine koymak suretile de bizzat kendilerini de kullanırız. Muhafazalı sıkıca bir sargı, bu tedaviyi ikmal eder. Esasen, enfekte olanlarında ise bu gibi antiseptik merhemlerle beraber, mevzian Fagositozu arttırmak için munzamma altına isteril **Ch: de sodium** binde on veya **Cyanure de mercure** binde bir şırıngaları da yaparız. Bundan başka, umumî şekilde intanı yapan mikrob spesiye edilebilmiş ise serumlarını, edilememişse, süt, omnadin gibi maddelerle gayri has olarak uzviyetin tabii müdafaasını tahrik ve tenbih ederiz.

Eğer, bu haricî göz tabakalarında husule gelen cerha, bu tabakaların

bütün sihanına tesir etmiş yani tam bir teferruku ittisal vukua gelmişse **nâfiz cerhalar**, bunların şefeleri arasından amik göz tabakaları fitkı, olup olmadığına göre, basit ve muhtelit olmak üzere ikiye tefrik lâzımdır.

Basit nâfiz cerhalarda yapılacak iş, cerha şefelerini birbirine yakınlaştırmak ve süratle iptidai şekilde teneddübü temin etmektir. Eğer bu gibi cerhalar, 1-2 milimetre tulünde iseler hususî bir şekli iltizam etmez. Sathî cerhalar gibi tedavi olunur. Yok, daha uzun ise o zaman şefeleri birbirine tesbit etmek lâzımdır ki, bu karniye cerhalarında munzamma plâstığı ile **Recouvrement avec la Conjonctive** denilen usul ile temin edilir. Sulbe cerhalarında ise, ince 00 veya 000 ipekle sathî bir şekilde bir veya iki hıyata konarak temin edilir. Tabii bundan sonra teneddüb vaki oluncaya kadar, hastayı hareket ve her türlü eforlardan menetmek lâzımdır.

Bu gibi cerhalarda esasen intan vaki olmuşsa, yukarıda söylenen şekilde mevzii ve umumî tedavilerle intanı söndürmeğe ve kürrenin derin tabakalarına sirayetine mâni olmağa çalışılır. Fakat, ümidin çok az olduğunu unutmamak gerektir.

Muhtelit yani derin göz tabakalarının, az çok cerha arasından tefettük ettiği vak'alarda bu fitık küçük, cerha pek taze, göz esasen tabii yani muntin bir konjoktivite müptelâ değilse, gerek devai tedbirler (yaranın vaziyetine göre Atropin, Ezerin) ve gerekse âlet ile fitkı reddetmeğe (birçok tabiblerin muhalefetine rağmen) çalışmalıdır. Eğer vukuundan 5-6 saat geçmiş yahut esasen hastanın munzamması hasta, ve yahut cerhayı yapan âletin enfekte bir şey olması ihtimali kuvvetli olduğu vak'alarda, bu fitık küçük ise key ile, büyük ise ve mevcut ise **Diathermie** bıçağı, yoksa alelâde makasla kal edilir, (eğer cerha karniyede veya sulbede lembin 1-2 milimetre yakınında ise) yok, bizzat sulbede ise tefettük eden tabaka zevaidi hedbiye ve mişimiye olacağı ve kesilmesi büyük bir nezfe sebebiyet vereceği cihetle, kesmek muvafık olmaz. Bunlarda mümkün olduğu kadar musattah bir nedbe temini için sıkı sargı ve istirahatle iktifa edilir.

Bu gibi cerhiyetlerde vukua gelen harabiyet göz vazifesini tamamen mahvetmiş bir şekilde ise, herhalde göz şeklinin muhafaza edilmesini temine çalışmak lâzımdır. Şu şartla ki; bu harabiyet zevaidi hedbiye hizasında vâsi bir nedbe ve tekemmüş hâsıl edecek bir şekilde ise veyahut gayri mütekayyih plâstik bir irido-siklo-koroidit tevlid etmişse bu gibi gözleri yalnız şekli için muhafazaya çalışmak doğru olmaz. Çünkü; bu gibi gözlerin diğer gözde **Oftalmi sempatik** hâsıl etmek ihtimalleri çok ziyadedir, ve bunlara Enükleasyon yapmak muvafıktır. Yalnız, en az mikdar bile olsa görmesi olan bir göze Enükleasyon yapılmaz ve yapılmamak da en doğru iştir.

Bu gibi cüruhta aynı zamanda bu cerhiyeti hâsıl eden madde göz içine girerek cerha cismi ecnebi ile müterafık ise, ilk anda yani henüz cerhanın açık olduğu bir devirde bu yoldan cismi ecnebiyi çıkarmak kabil olduğu surette evvelâ cismi ecnebiyi çıkarmak en muvafıktır. Fakat, bu çok kere

kabil olmaz. Zira; cismi ecnebi yaradan daha uzak bir yere gidip oturmuştur. Bu halde, cismi ecnebi (**Mağnetik**) bir cisim ise, yine aynı cerhadan Elektroemanla bunu çıkarmağa çalışmak doğru olur. Yok, mağnetik değilse, esasen yumuşak olan göze, cismi ecnebi civarında yeni bir şak yaparak müdahale kolay ve zararsız olmayacağından birinci cerhanın teneddübünü beklemek, 10-15 gün sonra ikinci müdahaleyi icra etmek daha münasib olur. (Tabii cismi ecnebi gözde mevcudiyetile zararlı bir taharrüş yapmıyorsa böyle bir taharrüş karşısında eğer gözün vazife veya şeklini kırtarmak imkânı düşünülürse acele bunu münasib bir şekilde çıkarmak lâzımdır).

Alelûmum göz tabakalarında gözün şeklini bile tamamen bozan, büyük harabiyet tevliid eden cerhalarda iptidaî olarak (**Enucleation**) yapmak (bilâhare Protez konmasını temin etmeğe çalışmak şartile) en muvafıktır. Bu tarzı hareketle bugün (**Oftalmi sempatik**) nisbeti çok ziyade tenkis edilebilmiştir.

Raddi âfetler — Raddi âlet kapaklarda ve diğer göz müteallekatında Ekimoz, Ematom, Orbita hâfe ve cidarlarında kırık, çatlak, hücac içinde nezif ve keza hücac zirvesinde görme deliği (**Trou Optique**) veya Sfenoidede fûrcesinde kesir hâsıl etmek suretile muhtelif şekillerde göz kürresi ve müteallekatında bir takım âfetler hâsıl ederler. Ekzoftalmi, göz felçleri, Ambiliopi, Amoroz ve saire gibi...

Bu raddi sebep gerek bilâvasıta ve gerekse bilvasıta kürrei ayın üzerine de tesir etmiş olursa sulbede, kuzahiyede, meşimiyede ve şebekiyede muhtelif derece ve şekillerde yırtıklar, asabı basarı de arraşman, cismi bilûride öne, arkaya veya dışarı lüksasyon, cismi zücaciyyede nezif ve saire hâsıl ederek muhtelif şekil tegayyürler hâsıl ederler.

Bunlardan, sulbe temezzukları ya üzerindeki munzammanın da beraber yırtılmasile müterafık olur. Bu halde; yukarıda söylediğimiz sulbe cerhası vasfını almış olur. Tıpkı onun gibi tedavi edilir. Yok, eğer munzamma sâlim ise, o zaman göz dahili hariçle iştirak hâsıl etmez. İntan ihtimali yoktur. Bu gibi vak'alarda sıkı sargı ve istirahat tatbiki kifayet eder.

Bu gibi vak'alarda bazan sulbe teferruku ittisalinden cismi billûri de munzamma altına huruç etmiş olur. Böyle vak'alarda bu cismi billûriyi sulbe cerhası tamamen teneddüb etmeden almaya teşebbüs etmemelidir. Zira; munzammanın açılması göz için intan tehlikesine koyar.

Harblerde veya harb harici infilâklarda gerek husule gelen şiddetli hava sarsıntısından ve gerekse göz çukuru civarında husule gelen kırıklardan ve hattâ, bu nahiyelerden mürur eden mermiyatın kemik ensicesinde ve hattâ bazan vecih kitlei azmîi adalisinde husule getirdikleri harabiyet eşnasında vukua gelen ensice sarsıntısının hücac cevfine ve oradan göz kürresine intikalinden göz kürresinin harici mahfazası tamamen masum kaldığı halde dahili tabakalarında büyük temezzukat, nezif ve infisal gibi esaslı raddi tegayyürat hâsıl olarak görmede çok mühim noksanlıklar husule gelir.

Şahsın yakınında patlayan obüslerin tesiriyle husule gelen (**Ebrancement de l'air**) hava tezelzüllerinden ekseriyetle kutbu halfide makûla ve civarında meşimiye ve şebekiye yırtıkları ve şebekiye nezifleri husule geldiği görülmüştür. Aynı tesir ile cismi billûri lüksasyonu ve hattâ tromatik katarakt da görüldüğü vardır.

Cevfi hücacın yukarı kısmından azmi cephiyi âfetzede ederek geçen mermiler, ekseriyetle sukbei basariye ve fûrcei vetediye hafesinde kırık hâsil eder. Bu veçhile husule gelen kûsarelerin asab gamdında husule getirdikleri cerhiyetten mütevellid neziflerden veya bizzat asab nescini âfetzede etmelerinden kûrrei ayında harekî, hissî veya Sansoriyel felçler husule gelir.

Cevfi hücacın altından yani yukarı çene kemikleri arasından bu cevfe dokunmaksızın ve kemiklerde ehemmiyetli bir kesir husule getirmeksizin geçen mermilerden husule gelen ensice tezelzülâtının kûrrei ayna da intikaliyle kûrrede makûla nahiyesi civarında göz tabakalarında yırtıklar hâsil ederler.

Hücac cidarlarında kesir tevlid ederek cidarın kûrrei ayna dokunmaksızın dahile doğru (**enfocement**) ı tevlid eden mermiyet cûruhundan sonra da kûrrei ayında makûlâ ve civarında ağır ehemmiyetli yırtıklar ve nezifler husule geldiği gibi, inhifaz eden cidarın karşısına tevafuk eden muhitî kısımlarda da keza, ehemmiyetli dahilî tabaka tegayyürleri vukua gelir.

Cevfi hücacın arka kısmından kûrrei ayna dokunmaksızın mürur eden mermiler yukarıda söylediğimiz dahilî tabakalar tegayyürlerini husule getirmekle beraber, ekseriyetle asabı basariyi katedeceklerinden hüleymede büyük bir yırtık ve (**arrachement**) hâsil ederler.

Eğer, bu veçhile geçen mermi kûrreyi tahrib etmeksizin daha doğrusu sulbeyi patlatmaksızın yalnız sulbeye temas ederek geçerse, bu veçhile gözlerde temas noktası hizasında dahilî göz tabakalarında gayet vâsi ve büyük, makûlâya doğru giden harabiyetler husule gelir. Bu gibi gözlerde aynı zamanda tezelzülâtı nesciyeden husule gelen makûlâ ve civarı tegayyürleri temas tegayyürleriyle karışır.

Bu gibi tegayyürata karşı yapılacak tedbir, göz içinde husule gelen tabaka yırtıklarının iltiyamlarını kolaylaştırmak ve husule gelmiş nezfin çoğalmasına mâni olmak, bilâkis imtisasını kolaylaştırmak için hastayı istirahatı terketmekten ibarettir. 5-10 gün sonra vukua gelen nezif bakayasının imtisasını teshil için dahilen muhallil olarak **iode** verilebileceği gibi, bilâhara yırtıklarda vukua gelen nedbelerin de **Proliferasyon**'unu temin için **Fibrolizin** şırıngalarından istifade olunabilir.

Bu gibi tegayyüratın bırakacağı vazife noksanlığı, tegayyüratın vüsat ve mevkiine göredir. Makûlâ ve civarındaki küçük bir nedbe büyük bir rüyet noksanını tevlid ettiği halde muhitteki çok vâsi bir tegayyürün merkezî rüyette büyük bir değişiklik yapmadığı vakidir.

Lymphopathia Venerum
veya
Lymphogranuloma Inguinalis

Dr. Remzi GÖNENÇ
ANKARA

(Geçen nüshadan)

Hastalığın başlangıcında rektumdan sekiz santimetre yukarıya kadar küçük ülserler bulunur. Bilâhara gıaşı muhatı altında parmakla hissedilecek kabarcıklar olur. Hastalığın şiddet ve derecesine göre, bu ele-vasyonlar değişir. Hafif veya şiddetli olarak perirektal ve rektovajinal fistül teşekkül eder. Bu gibi arazın en son teşhis vasıtası F r e i antijenidir.

F r e i antijenini hazırlarken çok dikkat etmelidir. Cerahati alınacak hasta, verem ve zührevî hastalıklardan salim, Wassermanın menfi olması lâzımdır. Cerahat alınacak lenf ukdesi harice açılmış olmalıdır. Cerahat gayet temiz ve isteril şırınga ile alınmalı, tâli mikroblarla infekte edil-memelidir. Bu şekilde alınan cerahat muakkam serum fizyolojikle 1-5 ve 1-6 nisbetinde karıştırılarak etüvde 60 dereceli hararete 2 saat veya Ben-maride 1 saat tutularak inaktive edilir. 80 dereceli hararete tutulan anti-jenin aktivitesi azalır. 100 dereceli hararete hiç aktivite kalmaz. Bu şekil-de hazırlanan antijen normal ve hastaliksız insanlar üzerinde menfi reak-siyon vermelidir.

Uzun müddet saklanan antijenin aktivitesi azalır. Antijenleri her üç ayda bir tecrübe etmek lâzımdır. Açık fistülü olan ukadattan hazırla-nan antijenler reaksiyon vermiyebilir.

Bazan antijenin seriri arazi aşikâr olan hastalarda menfi netice verme-sinden korkmalıdır. Reaksiyon tekrarlanmalıdır. Ya antijenin aktivitesi kalmamıştır, yahut hastalığın evolüsyonu icabı antijen faal olduğu halde vücudda reaksiyon yapmıyabilir.

Bazı otörlere, maymun veya fare dimağına zerkedilen virüsten anti-jen yaparak kullanmağı tecrübe etmişlerdir. Fakat, hakiki antijen gibi iyi netice vermemiştir. Son zamanlarda ticarete fare beyninden yapılan antijenler satılmaktadır. Yapılan tecrübelerle sağlam ve hastaliksız in-sanlarda da müsbet reaksiyon vermesi hakiki F r e i antijeni ayarında ol-madığını göstermiştir. Fare beyninden yapılan antijenin kola zerkile 4-5 milimetre kutrunda kırmızılık hâsil olmaktadır. Hakiki antijen, kola tah-telcild 0,01 santimetre zerkedilir, mukabil kola da aynı mikdar serum fiz-yolojik zerkedilir. 48 saat sonra teamül tetkik edilir. Merkezde nekroz ol-muş bir nokta, yarım santimetre kutrunda bir kırmızılık hâsil olur, bu müsbet reaksiyondur.

Umumî kliniklerde 1600 hastaya hakiki F r e i antijeni tatbikinde yüzde 4,87 müsbet netice alınmıştır. Rektum darlığı olan 100 hasta da ise yüzde 11-12 müsbet çıkmıştır.

Teşhis tefriki — Diğer ukadat şişlikleri ile karıştırmamak lâzımdır. Yumuşak şankrı hiyarcığını **ducrey** basili aramakla ve **F r e i** antijeni tatbik etmekle, veba hiyarcığından ayırmak için **Y e r s e n** basili aramak ve kültür yapmakla, adenit tüberkülozda verem basili taharrisi ve kobaya zerketmekle tefrik yapılır.

Frengide lenf guddelerinin şişliği süpüre etmez. En son teşhis vasıtası **F r e i** antijenidir. Aktif veya nekahat devrinde reaksiyondan 24 saat sonra netice alınır. Bazı hastalarda teamül çok şiddetli olur. Bu şahsın fazla hassasiyeti ile tefsir edilir. Vücutta allerjik vaziyetin hazırlanması ve antijenin müsbet çıkması için bazan adenit teşekkülünden 10-20 gün kadar zaman geçmesi lâzımdır. Şankroide hiyarcığının cerahatlenmesi daha çabuk olduğu ve fistülü de tek olduğu için teşhis tefriki yapılabilir. Âdi piyojenik ukadadı mağbeniye şişlik ve iltihabı ile karıştırmamak için, dakik bakteryolojik muayene yapılmalı ve âmili marazisi bulunup teşhis edilmelidir.

Patolojisi — Birçok hastalardan ameliyatla çıkarılan lenf ukdeleri tetkik edilerek nesiçte muhtelif ukde kütleleri müşterek ve muhitlerinde **p e r i g l a n d u l a i r** iltihabı olduğu görüldü. Mültehib ukdenin üzerindeki deri, koyu kırmızı veya mor renkte muhtelif fistül veya nedbeleri ile görülür.

Tabii lenf ukadadı yerine **granulomatoz hyperplasie** ile beraber lökosit plâsma hücreleri, epiteloit hücreler, fibroplast, **Langhan** tipinde büyük hücreler görülür. Münferid lenf ukdeleri kaybolur. Kütle haline gelir. Muhitinde yeniden eviye ve deveran teşekkül ettiği için daima kanar nekroze olmuş hücreler teşekkül eder.

Apsenin merkezinde granüller, polimorf nükleer, lökositler ve küçük dairevi hücreler görülür. Bu merkezin muhitinde epiteloit hücreler, bir kaç tane mononükleerler bulunur, bu şekil epeyce devam eder. Ukadatin kapsülü kalınlaşır, hiyalinleşmiş fibrini bir nesiç olur. Birçok eviye sclerozé olur. Apsenin dahilinde **pyknotie** cüseymatı bulunur.

Bakterioloji — Bakteriolojik araştırma ile şimdiye kadar müsbet bir mikrob bulunmamıştır. Bazan piyojenik mikroblar bulunmuş ise de, ince araştırmalarla bu hastalığın âmili marazisi olmadığı anlaşılmıştır. Kendine mahsus ajan patojeninın spesifiki vardır. Herkesçe kabul edilen nazariyeye göre âmili marazisi süzgeçten geçebilen bir virüstür.

1924 yılında ilk defa olarak **D e b e l l a r d**, virüsü hayvanlara geçirebildi. İlk defa maymuna inoculé edildi. Sonraları **Dr. M a y e r**, başka hayvanlara da inoküle edilmesine muvaffak oldular. Yapılan araştırma ve incelemeye göre, virüs **Bergfeld** ve **Şamberlan** süzgeçlerinden geçebilmektedir.

D. Annoy 160 hastanın ancak yedisinden virüsü izole edebilmiş ve hayvanlara pasaj yaptırılmıştır. Fare, kobay ve maymunlara geçirmek mümkündür. Birçok tecrübeler göre, virüs 60 derece hararete çarça-

buk mahvoluyor. + 3 derececi hararete on gün yaşayabiliyor. Kuruduğunda veyahut gliserinde uzun müddet infeksiyon yapmak kabiliyeti kalamıyor. Antiseptik ilâçlarla virüsün imhası mümkündür. Tentürdiyod, süblime gibi ilâçlar imhaya kâfidir.

Tedavisi — Hali hazırda spesifik bir ilâcı yoktur. Hastalığın şekil, şiddet, yaş ve arazına, mukavemet, kültür, ve ekonomi vaziyetine göre tedavi şekilleri değişir. Ukde süpüre etmezden evvel, cerrahî ameliyatla çıkarmak en iyi tedbirdir. 4-8 haftada iyi olabilir. Süpüre etmezden evvel radyoterapi ile müşterek tentürdiyod ve hyosülfat de sodyum mahlûlü iyi gelmektedir. S e z a r i ve arkadaşları beynelâdale acide thiomalque'i antimuan milhi ile zerketmekle iyi netice aldığını yazıyorlar. Yüzde bir **Lugol** mahlûlünden 5-15 S. m. dahili verid zerketmekle de iyi netice alındığı yazılıyor.

Bazıları dahili verid 1-2 santigram emetin tavsiye ediyorlar. Yevmiye ağızdan 6 gram salisilate de soude ve 1-2 gram da dahili verid zerketmekle ve yahut **autohemoterapie** ile de fayda gördüklerini yazanlar vardır.

R o s s e a u'nun iddiasına göre ameliyatla ukde çıkarıldıktan sonra kadibde elefantiyazis tehlikesi kalmamaktadır. İyodure de potasium, bakır, demir, arsenik, civa, altın mürekkebatı zerketmekle veya F r e i antijeni zerketmekle de tedavi edildiğini yazanlar vardır.

İhtilâtı olan rektum darlığında en iyi ameliyat kolostomidir. Tartarat de potasium ve antimuan mahlûllerinin dahili verid zerkile iyi neticeler alındığına dair F u a d i n müşahedeleri vardır.

Hulâsa :

1 — Evvelce birçok isimlerle anılan dördüncü zührevî hastalık **lenfopatie venerum**, hususî virüsü olan bulaşık zührevî bir hastalıktır.

2 — Hastalığın birinci devir ârazı olan ilk lezyon çok defa görülemediğinden gizli seyretmektedir. Hastalık ikinci devre girip ukadatı lenfaviye şişerek fistül olduktan sonra nazarı dikkati celbeder. Hastalık uzun yıllar sürebilir. İlk devreleri septisemiye bile taklid edebilir.

3 — Erkek ve kadın lenf ukdelerinin şişmesinde fark vardır. Erkek âleti tenasüliyesinin lenf yolları mağben ukadatına yakın olduğundan ilk defa bu ukdeler şişer. İhtilât olarak da kadibde elefantiyazis yapar. Kadınlarda ise uveykeşe, mehbil ve unku rahimde çıkan ilk lezyondan, mikrob muhitî rahim, havsala ve şercdeki lenf yollarını takib eder. İhtilât olarak rektit, rektum darlığı, şefetan elefantiyazisi husule gelir.

4 — İntra derm yapılan F r e i antijeni hususî teşhis vasıtasıdır.

5 — Bakteriyojisinin hususiyeti vardır. Diğer lenf ukdelerinin şişmelerinden kolayca tefrik edilebilir.

6 — Tedavisi cerrahî, ilâç ve radyoterapi ile dir.

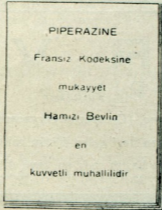
7 — Bu hastalık dünyanın her tarafında vardır. Evvelki nazariyeye göre tropikal olmadığı gibi zannedildiği kadar da nadirattan değildir. İyi ve metodik araştırırsa birçok yerlerde bulunabilecektir.

PIPERAZINE MIDY

**Feveranî
granüle halinde**

**Hamızı bevlî
en ziyade eriden
ve uzviyetten
tardeden,
karaciğerin
faaliyetini
tenbih eyleyen
müstahzardır.**

**Nekris, Kum,
Rümatizme,
Böbrek
ve Karaciğer
taşları.**

**Günde
2 den 4
kahve kaşığı**

LABORATOIRES MIDY
67, AVENUE DE WAGRAM
PARIS (17e)

JORJ KASAPYAN VE KARDEŞLERİ
BAHÇEKAPI, ANADOLU HAN, 14-15
İSTANBUL

"MIDY" İSMİNE AYRICA DİKKAT EDİNİZ

OVARINE
BIOXYDE DE MANGANÉSE
PROTOXALATE DE FER

Novarin
KAŞE

KLOROZ, GENÇ KIZLARDAKİ ANEMİLER
AYBAŞI YOKLUĞU, ASTENİ
GÜNDE 2-4 KAŞE ALINIR

B İ Z M O L

BİZMOL: Ağrı vermez, tesemmümatı bizmutiye vücuda getirmez.
Ampul ve şişeler içerisindedir. Beher 25 S. M. 0,15 Hydroxyde de Bismuth
yani 0,13 madeni Bismuth vardır.

N E R V İ N

Elixir

Valériane, Aubepine, (Crataegus Oxyacantha) Pasiflores.

Sebebi sinirden ileri gelen bütün rahatsızlıklar.

Günde 2-3 kahve kaşığı sade su veya ihlamur içinde.

GLICOFERINE

LESİTİN, HADİT, KİLS, FOSFAT
VE GLISEREFOSFAT EMLÂHI

ÖĞLE VE AKŞAM YEMEKLERİNDE
BİRER KAHVE KAŞIĞI YARIM BARDAK SU İÇİNDE

İŞTAHSIZLIK
KANSIZLIK
UMUMİ ZAFİYET
LENFATİZM
GEBELİK

ŞARK İspençiyari Lâboratuvarı Türk Anonim Şirketi. Sirkeci — İstanbul

8 — **Lenfopati venerum** ağız, boyun, koltuk altında leziyon ve ukde şişliği yapabileceğine nazaran, buna benzer bütün hastalıklarda F r e i antijeni ile araştırmak ve tıpkı meçhul ukadatı lenfaviye şişlikleriyle teşhis tefriki yapmak lâzımdır.

9 — Rektum darlıklarında en iyi tedavi şekli kolostomidir.

10 — Hastalığın frengi gibi kat'i tedavisi için henüz elde bir deva yoktur. Fakat tartarat de potasium ve antimuan mahlûlü, Fuadin emetin'den çok iyi neticeler alınmaktadır.

Bibliyografi :

- 1 — Türk Tıp mecmuası, Yıl: II, No.7.
 - 2 — Deri Hastalıkları ve Frengi Kliniği Arşivi. Cilt: III, No. 9-10.
 - 3 — Anadolu Kliniği. 1937, sayı:1
- Encyclopedie médico-chirurgical.
 La prophylaxie antivenerienne. 1936 No. 6.
 Comptes rendus de société biologie. 1936, No. 23.
 Journal médical Français. 1935 Birincikânun nüshası.
 Presse médical. 1934, No. 76.
 Bulletins et memoires de la société médicale des hopitaux. 1926, No. 23.
 The journal American medical association. 1936 Vol: 106, No. 22.
 A sixth veneral diseases. H. Stannus, 1933.

İrsî frengi teşhisinde yüz asimetrilerinin rehberliği

Dr. Ali Rıdvan UNAR

Dahiliye mütehassısı

Hekimlikte muayyen bir mesele üzerinde yapılan tetkikat ve neşriyat rekorunun anadan doğma frengi bahsine aid olduğunu iddia etmek hiç te mübalâgalı olmaz. Tıp tarihinin emekleme devrelerinde bile bu mevzu itinalı araştırmalara zemin olmuş ve irsi frengi üzerindeki alâka daima tazeliğini muhafaza etmiştir. Bu bahse dair ve muhtelif tarihlere aid bir kaç müşahedemi şuracıkta zikrederken denize bir damla su ilâve etmiş gibiyim:

On seneden fazla oluyor, Gureba hastanesinde bulunuyordum. Bir akşam üzeri hastaneye dönerken tramvayda bir genc kız nazarı dikkatimi celbetti. Tabii bir hicab ile yüzünü saklamasına rağmen gözünün birinin yeşil ve birinin sarı olduğunu farketmiştim. Kendimi tanıttım ve alâkamin tıbbî olduğunu söyledim. Garib tesadüf: Uzun zamandır devam eden baş ağrısının tedavisi için doktora gidiyormuş. Beraber hastaneye geldik. Muayene ettim, ilâc verdim ve observasyonunda frengiyi düşündürecek hiç bir nokta bulunmamakla beraber kan aldım. Birkaç gün sonra...

gibi faydasız kaldığını söyledi. Pek tabii gördüm, çünkü Wasserman + + + + netice vermişti. Bu yoldan tedavi gördü ve pek çabuk iyileşti. Kendisinde klasik irsi frengi alâmetlerinden hiç biri yoktu. Şüphem, yalnız göz renklerindeki asimetriye istinad ediyordu ve tahakkuk etmişti.

Gene o hastanede bir gece kontrvizit yapıyordum. Bevliye koğuşunda bir hasta gözüme çarptı. Yirmi yaşında kadar olan bu delikanlının yüzünün sağ tarafı sol tarafından aşikâr surette büyüktü. Sol yüz, küçüklüğü dolayısıyla geriye kaçmış gibi görünüyordu. Sol göz de sağa nazaran daha küçük ve daha gerideydi. Dilin bile sağ tarafı daha kalın ve daha adaleli görünüyordu.

Hastadan kan aldım, üç gün sonra neticenin + + + + olduğunu müdavi doktor Necmeddin Arif merhuma bildirdim. Epiydir servisinde yatan ve muhtelif tedavilerden esaslı bir fayda görmiyen hastanın kısa bir antisifilitik kür ile büyük salaha kavuşmasından pek memnun olmuştu.

Üçüncü müşahedem yenidir:

G... oğlu T... İstanbul, 330, babası, 45 yaşında kalp sektesinden ölmüş. Kendisi o zaman 5 aylık imiş, içki kullanıp kullanmadığını bilmiyor. Annesi 40 yaşında gripten ölmüş. Çocuk düşürmemiş, yalnız bir çocuğu 8 aylık iken ölmüş. Sağ gözü açık mavi, sol gözü kestane rengindedir. Kendisini, san'atini icra edebilmek için lâzım olan bir rapor tanzimi dolayısıyla tanıdım. Bunu verebilmek için Wasserman yaptıracağımı söylediğim zaman evvelâ tereddüd etti, sonra kendisinin esasen tedavi görmekte olduğunu bildirdi. Opservasyonu tamik edince bir sene evvel bacaklarında yaralar çıktığını ve doktorun yaptırdığı Wasserman ve Kahn teamüllerinin + + + + netice vermesi üzerine tedaviye başladığını ve daha ikinci iğnede yaraların tamamen kapandığını bildirdi.

Bu müşahedelerin müşterek noktası şudur: Hiçbirinde irsi daüleferencin vasfi ve klâsik alâmeti yoktur. Teşhis ikisinde göz bebeklerinin rengindeki tenazursuzluğa, üçüncüsünde de yüzün iki yarısının birbirine eş olmamasına istinad etmiştir.

Pratik notlar:

*İltihabî kemik âfetleri radyolojisi**

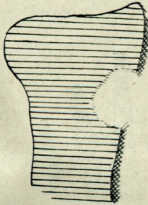
I — KEMİK TÜBERKÜLOZU (CARİE)

Dr. Sadrettin ONARAN

Evsaf : Umumiyetle yeni teşekkülü azmi olmadan muaf mıntakanın dumuru. (Kan yoliyle). Eğer teşekkülü azmi başlarsa, bidayette gayri muayyendir. Tekayuh, tecebbün veya harabiyet devrelerinde azmın silinmesinden şeffaf mıntakalar, sonra şezaya husule gelir.

* (Markovits) den.

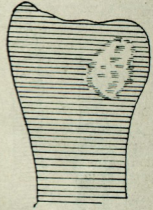
Azımın şekli: Tabiidir. Uzun kemikler müşterek intan dolayısıyla veya tesallübi vetirelerin tesirile genişliyebilir. Nadir vakayide ve bilhassa neşvünema çağındaki çocuklarda, mihrak kemik sathında teessüs

Şekil 1 — Sathi kemik tüberkülozunda muhitin kesilmesi ve simhak teharruşu.

Şekil 2 — Kemik tüberkülozunun başlangıcı. Mihrak etrafında muhitin bulanıklığı ve şeffaflığı.

Şekil 3 — Mihrak etrafında tesallübi kısır teşekkülü.

ettiği takdirde, simhakta aksülâmel görülür. Mahdud mihraklar teessüs etmeden ziyai madde görülebilir. Nadiren ileri derecede harabiyet yapan vak'alarda geniş satırları işgal eden ziyai maddeler olur.

Azımın muhiti : Kısır umumiyetle salimdir. Hastalık tedricen satha doğru tekâmül ederse veya hastalık bidayette satıhta tevazzu ederse kemik muhitinin parçalanması ve ayrılmasile birlikte harabiyet ve vak'alara göre muhtelif tarzda muhiti gayri muntazam çıkıntılı, çentikli simhak aksülâmeli görülür. (Şekil: 1).

Azımın nesci : Mihrak etrafında, daha nadir olarak ta bütün nesci esfençide örgülerin genişlediği, dumurî intisacın tezahürü görülür. Cevfi muhi sağlam kalır. Maamafih müşterek intanlarda veya ileri devrelerde muaf olabilir.

İlk radyolojik ârâz : İntanın başlangıcından takriben üç ay sonra kendini gösterir.

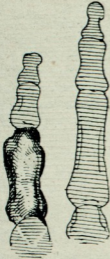
Tekevün : Kemiğe verem basili kan yoluyla gelir.

İNTAN MİHRAKININ HUSUSİYETLERİ

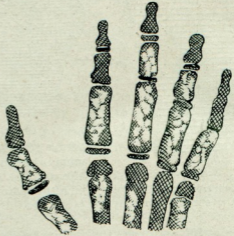
Mevki : Uzun kemiklerde umumiyetle epifizlerin etrafı (gudruf altı, şiryanların nihayet yerleri). Kısa kemiklerde de cismi azım. Daha nadir olarak epifizden sonra diafiz ve metafiz de musap olur. Bundan başka maraz mihrakı, nütuatı azmiye hizalarında; kanzaai harkafiye, şevki harkafi veya turhanterde tevazzu eder. C a r i e s e c h e azmı adud re'sinde tevazzu eder.

Şekil : Umumiyetle müdevver veya beyzi, daha nadir olarak mahrutı berrak leke şeklindedir.

Büyüklik : Bir mercimek danesinden bir ceviz kadardır. Daha sonra gayet vâsi harabiyet görülebilir.

Şekil 4 — Spina ventosa.

Şekil 5 — Ostéite tuberculose multiple kystique.

Aded : Umumiyetle yalnız bir mihrak. Müteaddid de olabilir.

Gölgenin vüsatı : Mihrakta berrak lekeler, az sıkışık bir bünye görülür. (Şekil: 2).

Bünye : Tecebbün ve harabiyetten sonra tabii bünyeden eser kalmaz. Bu devrede mihrakta şazyelerden mütevellid zıllar veya azmî kum görülür.

Muhit : Hastalığın bidayetinde gayri vazıhtır. Bazı ahvalde ise oldukça vazıhtır. (Şekil: 3) Şifa vukuunda mihrak muhiti vazıhleşir, müteleyyin mihrak muhitinde tasallûbi kabuk teşekkül eder.

Tekâmül : Tahdid mıntakası. Seriri şifadan seneler geçtiği halde ziyai madde görülebilir. Çok nadir olarak tedricî harabiyet ve diğer bir intanın inzimamile o s t é o m y é l i t e fistüller teşekkül edebilir.

ŞAZİYELERİN HUSUSİYETİ

Mevkii : G r a n u l a t i n o Cevfi içindedir.

Şekil : Umumiyetle müdevverdir.

Büyüklik : Bir toplu iğne başından bir nohut danesine kadardır.

Aded : Umumiyetle müteaddiddir. (Kils teressübatı).

Gölgelerin şiddeti : Bidayette azmî kesafet, daha sonra kemiğin berrak tehalhülü, tehalhülden sonra berraklığın ziyai.

Bünye : Kalmamıştır. Kils teressübü varsa serpinti tarzında görünür. (Azmi kum).

Muhit : Umumiyetle düzdür. Yuvarlak girintileri mevcuddur.

CİSMİ AZİM TÜBERÜLOZU (SPİNA VENTOSA)

Mevkii : Umumiyetle selâmilerde, muştlarda; kısa kemiklerde merkezde veya merkeze doğru nema bulur.

Yaş : Ekseriya kâhillerde görülür.

Kemik şekli : Simhakî vetireden şişgin ve geniştir. (Şekil: 4).

Kemiğin bünyesi : Bulanık olan mihrak hizasında parlak ve karanlık mın-takalar görülür. Azımda dumur yoktur.

Tekâmül : Ya şifa bulur. Nadiren de mafsala açılır.

OSTÉITE TUBERCULOSE MULTIPLE KYSTİQUE (JÜNGLİNG)

Mevkii : Parmak kemikleri, fıkralar, adla, havsala kemikleridir. Hemen kat'iyetle uzun kemiklerde olmaz.

Kemiklerin şekli : Hemen tabiidir.

Kemiklerin muhiti : Ekseriya incelmıştır.

Kemiklerin bünyesi : Küçük, berrak, müdevver, mütecanis ve oldukça vazih hududlu berrak lekeler şeklindedir. Aynen kistlere benzer. (Şekil: 5).

Tekevvün : Virüsiyeti zayıf azmi tüberküloz mihraklarıdır.

*Hamlin deri tezahürleri üzerindeki te'sirleri **

Dr. Baki TİREGOL

Hamlin Nörofibromatöz üzerindeki te'siri hakkında literatürde ancak birkaç vak'a vardır.

S u t t o n, 38 yaşındaki bir kadında deride zenebli tümörlerden bahsediyor. Bu tümörler ilk hamil esnasında zuhûr etmiş, fakat doğumdan sonra kâmilen zail olmuşlardır. İkinci hamil esnasında tekrar zuhûr ederek sabit halde kalmışlardır. Mikroskopik muayenede **Recklinghausen** nörofibromları oldukları meydana çıkmıştır. Birkaç müellif; evvelce mevcut olan bu nevi tümörlerin hamil esnasında vehamet kesbettiklerini fakat doğumdan sonra salâh gördüklerini zikretmektedirler.

Fibroma mollucum gravidarum namı altında ve kolayca kabili iltibas bulunan ve hamil esnasında zuhûr ile doğumdan sonra zail olan âfetlerden de literatürde bahsedilmiştir. Son üç sene'zarfında muhtelif tipte 15 tane **Recklinghausen nörofibromatozis** vak'alarını mütalea ettik. Bunlardan 4 ünde hastalığın seyri üzerinde hamlin kat'i tesiri olduğunu gördük. Hamlin mucib olduğu tahavvüller o kadar dramatik idiler.

Birinci vak'a: (İlk hamlin son nisfi esnasında deride subagat ve tü-

* The Journal of american medical association.

mör zuhûru) doğum veya ikinci hamil ile tahavvül yoktur. 34 yaşında evli bir beyaz kadın 935 haziranında, sadrın ve zahrın sol cihetinde şiddetli ve hamlevi ağrılardan şikâyet ile seririyata girmiştir. Cez'inde sütlü kahve renginde subağı lekeler görülüyor. Zahrın kısmı süflisi hizasında ve batında tahtelcild ağrısız ve gayri mütenazır tevezzüat bulunuyor. Hafif **skolyoz** mevcut. Röntgende 3-4 üncü zahri fıkralar arasında sukabati munzama hizasında nörofibrom diye kabul ettiğimiz bir tümör görülüyor. Hastanın kendisi ve zevcesi hamilden evvel cildde subagat ve tümör görmediklerini, bunların ilk hamlin son nısfı esnasında zuhûr ettiğini ve doğumdan sonra da sabit kaldıklarını beyan ettiler. Yedi sene sonraki ikinci hamil esnasında da keza bir tahavvül olmamış. İlk çocuğunun derisinde lekeler yok. İkinci çocuğunda vilâdi subagat var. Hastanın validesinde de **nörofibromatozis** varmış, sol kılıftaki sarkomdan ölmüş. Hastanın iki biraderinde tümörler ve birisinin kızında da çok subağat varmış.

İkinci vak'a: (İlk hamil esnasında ciltte müteaddit tümörler ve subagat teşekkülü) 56 yaşında dul; altı aydanberi sol bacağındaki sabit ağrıdan şikâyet ile seririyata geldi.

Muayenede: etraf ve vecihte subagat ve ağrısız nodüller bulundu. İzdivaçtan evvel yüzünde ve saitte bir **ben**, sol dizi altında küçük bir tümörden başka tezahürat yokmuş. 19 yaşında ilk hamil esnasında batın ve zahırda subagat ve tümörler zuhûr etmiş. Doğumdan sonra tümörlerin hacim ve miktarları çoğalmamıştır. Yedi hamil esnasında aynı vaziyet tekerrür etmiş, çocuklarından beşi hayatta ve sıhhattedir. 24 yaşındaki bir kızında ciltte mutedil derecede subagat ve deri altında birkaç nodül vardır. Hastanın pederinde çok benler varmış. Validesinde ve 9 kardeşinde hiçbir tezahür olmamış.

Üçüncü vak'a: (Hamilden evvel subagat mevcut; ilk hamilden sonra deri ve tümörler zuhuru, ve altı hamil esnasında marazî faaliyetin nüksü) 38 yaşında bir İtalyan kadını, bilhassa unk ve etrafı ulviyede kuvvetli subagat ile batın, zahr ve nihayatta tahtelcild muhtelif cesamette tümörler mevcut. Çocukluğunda ancak zahrında birkaç subagat varmış. Tümör ise, ilk hamlin son nısfında zuhûr etmiş. Her doğumdan sonra subagat ve nodüllerin inkişafı tevakkuf etmiş. Fakat müteakip hamillerde marazî faaliyet artmış. Bir defa sıkıt vaki olmuş. Şiddetli skolyoz mevcut. Hastanın üç ve dokuz yaşlarındaki iki kızında müteaddit subagat ve birisinde kıllarla mestur bir nodül vardır. Hastanın validesinde de subagat ve tümör varmış. Fakat hemşire ve biraderinde cildi tezahürat yokmuş.

Dördüncü vak'a: (İlk hamil esnasında umumî subagat ve tümör teşekkülü müteakip yedi hamilde tezahüratın şiddetlenmesi) 34 yaşında beyaz kadın; sağ nahiyei mağbeniyesinde haftalardanberi devam eden ağrılardan müştekidir. Muayenesinde subagat ve nodüller bulundu. Çocuk iken sağ mağbeni nahiyede 7,5 Sm. kutrunda esmer lekeden başka tezahürat yokmuş. Hamillerden sonra diğer subagat ve tümörler teşek-

kül etmiş üç sıkıt olmuş ve son üç hamil esnasında mağbeni nahiyedeki tüpörün cesameti artmış beş çocuğu sıhhattedir. Üçünde subagat mevcuttur. Hastanın ana ve babasında cildi tezahürat yoktur. Üç hemşiresinde boyun ve vecihte benler mevcuttur.

Vak'aların tahlili :

Yukarıdaki dört vak'a; hamlin nörofibromatozisin seyri üzerindeki tesirini meydana koyuyor. Bütün vak'alarda doğumdan sonra âfetin tevakufu müşahede olunuyor. Yeni bir hamil ile tezahürat artıyor. Dört hastanın çocuklarında da hastalığın natam şekli müşahede olunuyor. Ancak kozmatik tesiri olan cildi tezahüratın çoğalmasından başka, hastalığın cümlei asabiyei merkeziye ve kemiklere intişarı imkânları da vardır. Bu sebepten hastaların **Sterilisé** edilmeleri meselesi mevzuu bahsoluyor. Hastalığın natam şeklini haiz olan genç kadınlara, hamlin tehlikeleri bildirilmelidir. Erkeklerde bülûğ çağının te'sirleri müstesna olmak üzere, ârâzi şiddetlendirecek vaziyetler yoktur. Bu hastalarda guddei nuhamiyede olması pek mümkün bir andokrinopati, ve neşvünema anomalisinin iştirakleri vardır.

Hülâsa:

1 — Deride subagat ve nodüller hamilden evvel, sonra ve hamil esnasında zuhûr edebilirler.

2 — Hastalığın hamil esnasındaki iştidadı, âfetin cümlei asabiyei merkeziye ve kemiklere intişarı imkânını, takarruh ve flebite istihale ve ağrı imkânlarını artırır.

3 — Dört vak'ada hamil dolayısıyla tezahürat zuhûr ve iştidad etmiştir.

4 — Hastalığın tam ve natam şekillerinde, hamillerin tekerrürüne mâni olmak şayanı tavsiyedir.

Edebiyatı Tıbbiyede ismi geçen sendrom, afet, miyar ve sairenin mukabilleri

26

Çeviren : Dr. Nami GÖKSUN

R. HUNT (Nazariyesi): Tabii ve marazi fizyolojide cismi muhattatların rolünü izah eder.

HUNT RAMSAY (Mıntakası): Sayvanı üznün vechi haricindeki boşluk (Conque), mecrayı üznü harici, gışayı tablin vechi haricisi (Tragus) hinta ve mukabil hinta ve anteliksi ve fuseysin vechi vahşisinin yukarı kısmında, üzni zona indifaları tevazzu eder.

HUNTER (Kanalı): Eviyei fahziye gamidleri; üçüncü mukarribe halkasına tekaddüm eden lifi kanal.

- HUNTER (Fıtık):** Fıtık husyevi, peritonii glafi, husyeye kadar temas eder.
- HUNTER (Kanunu):** İki hummevi hastalık aynı şahısta hüküm süremez. Bu kanunun doğru olmadığı sabit olmuştur.
- HUNTER:** Şıryanii veridi anevrizmalarda görülen ihtizazı irticai, (hışıl-tılı titreme).
- HUNTINGTON (Hastalığı):** Müzmin kore. Hungtington koresi. Müzmin irsi kore.
- MUTOHINSON (Dişi):** İkinci devir orta sinni katunun dantelâ gibi, meş-kûk ve hilâliyülşekil maktu oluşu ve suiteşekkülü. Kötü, hatalı irtikazı (Frengi).
- HUTCHINSON (Eritemi):** Bazin'in sert eritemlerinden bir cins. Nodüller tekarruh eder.
- HUTCHINSON (Siması):** Oftalmoplejiye musab hastaların çehrelerindeki manzara. Kürrei ayınlar gayri müteharriktir. Göz kapakları düştür. Hasta alnını takallûs ettirerek kapakları kaldırmaya çalışır.
- HUTCHINSON (Kesri):** Kubere nütuu ibrevisinin kesri.
- HUTCHINSON (Tiryadı - üç arzı):** İrsi frengi: Sui teşekkülü esnan. Âfatı ayın. Âfatı üzniye.
- HUNTİNEL (in kardiyo tüberküloz sirozu):** Derenî iltisakı kalb. Asit ve âfeti kebediye ile müterafiktir.
- HUTİNEL VE SABOURİN in (Şahmî sirozu):** Hâd karaciğer kifayetsizliği. Humma, büyük bir dalak ve vahim sarılıkla müterafiktir. Darni siroz.
- HUXLEY (Tabakası):** Kılın dahili epitelyalı gamdının mutavassıt tabakası.
- İNADA VE İDA (Spiroçeti):** Yerkanii kebedi spiroçet.
- İNGRASSİAS (şamihası):** Cismi vetedinin vechi ulvisine mülhak küçücük kanadlar.
- İSEMBERT (hastalığı):** Boğazın nesci lenfaisine tevazzu eden tahribkâr, karhavî tüberküloz.
- J. İSMALL (Nazariyesi):** Tropizmin elektrik nazariyesi ile izahı.
- İSRAEL in (Cohnistrepotrix'i):** Actinomycose un âmilidir.
- İSRAEL (Usulü):** Hasta fahizleri yarı bükülmüş olduğu halde salim tarafa yatar. Böbrek iki el ile ces edilir.
- İTO REENSTRERNA (Teamülü):** Ducrey basili sübyesile müleyyin şankrın entradermo teamülü.
- JABOULAY (Fıtık):** Üç keseli fıtık. Vajinalin mütekeyis fıtıkı.
- HODGKİN (Hastalığı):** Nahiyei rakabiyenin ağrısız poli-adeniti ile mev-suf lüsemi. Dalak ve karaciğerin kararsız dahamesi. Lenfadenom veya lenfosarkomla nihayetlenebilir.

- HODGKİN-FAVRE (Hastalığı):** Lymphogranulomatose.
- HODGSON (Hastalığı):** Ademi kifayei şiryanı ebheri.
- HOECKEL (Kanunu):** Umumi biyojenetik kanun.
- HOFFA (Hastalığı):** Ribatı ridfi halfinde tevazzu eden yumuşak şiş. Kütlei şahmiyeden müşekkeldir.
- HOFFA (Delili):** Cyphose başlangıcında kollarından asılmış ve bacaklarından aşağı doğru gerilmiş bir çocuğun, amudu fikirisi tetkik edilir. Eğer cyphose raşitik ise derhal silinir, Pottique ise devam eder.
- HOFFA (Delili):** Vilâdî havsala çıkıklarında, kabz ve bast hareketlerinde büyük krakmanların zuhûru.
- HOFFMANN (Basili):** Kâzib difteri basili.
- HOFFMANN (Delili):** Tetanide gayet hafif bir galvanik cereyan ile husule gelen son derece zahmetli hiperakozî. Tabii bir şahista hiçbir nahoş his husule gelmez.
- HOFFMANN (Delili):** Hasta nahiyeler kar edilince, teşennüci kondaktörler husule gelir (Tetani).
- HOSTATTER-CULLEN-HELLENDALL (Delili):** Muhiti sürrede ekimoz tarzında televvün. Amik nezif mihrakı.
- HOLLANDER (Usulü):** Dermatozların tedavisinde sıcak hava cereyanı tatbiki.
- HOLMOGREN (Kanalları):** Hücrelerin bir çoğunun sitoplazmalarında görülen ince kanalcıklar.
- HOLTH (Usulü):** Kinéoscopie; inkisarı ayın tayini usulü.
- HOONER (Delili):** Gayri uzvî felclerde, meflûç bacağı kaldırılması emredilirse, salim tarafta müteakabil hiçbir hareket görülmez, salim bacağın hareketine mümanaat edilirse meflûç bacak takallüs eder ve yatağa dayanır.
- HOPE (Delili):** Ebher anevrizmalarında irticacı ve müzaaf darbeî kalbiye.
- HOPP-SEYLER (Usulü):** Mevadı gaitanın terkebine dahil olan muhtelif anasırın tayinine hâdimdir.
- HORNER (Adalesi):** Kisei demiyenin arkasındaki dört dilili küçük hüzme.
- HOUSTON (Dessameleri):** Meai müstakimin az çok bariz, müstaraz iltivaları, kâzib dessameler.
- HOWZHİP (Boşlukları):** Kemiğin kesif nescindeki boşluklar.
- HUCHARD (ın ambryokardisi):** Zeiratı kalbiye arasındaki fasılların birbirine müsavi olması.
- HUCHARD (Hastalığı):** Arteryo skleroz.
- HUGNIER (Kanalı):** Nefiri ostakinin tarafı vahşisinin yanından geçer.
- HUGNIER (Dairesi):** Cismi rahim ile unku rahmin birleştiği noktada kâin dairei şiryaniye (daima görülmez).
- HUGNIER:** Mollüsküm kontajiyozum.
- HUGNIER (nin karhai akilesi):** Ozima ile müterafık ferç lüpüsü.
- HUGNIER (Hipertrofisi):** Unku rahmin dahamesi.

Çok su içmek müdrir tesir yapararak suyu dışarı sürükler. İshal-

Müdrirler

lerde ve kusmalarda olduğu gibi vücudun seri olarak suyunu kaybetmesi dimaği teşevvüsler gösterebilir ve iyi değildir. Eski üzeymalı ve kaşektik kimselerde bilhassa şiddetli müdrirlerden sakınmalıdır. Vücudu her susuzlamada cihazı devraninin gerek muhitini ve gerekse merkezini korumalıdır.

Müdrirlerin başında Salyrgan ve Novurit gibi civa müstahzarları gelir. Bunlar bazan muvakkat olarak hararet yükselmesine sebep olabilirler. Fakat onun civa ile bir münasebeti yoktur. Bazan çok itinalı kullanılmış olmalarına rağmen bağırsak teşevvüşatı ve Stomatitis yaparlar. Novasurol, bu gibi tâli tezahürleri daha fazla gösterdiği için Salyrgan ve Novurit'teki aynı mikdar civayı havi olmasına rağmen artık kullanılmamaktadır. İdrar söküşüne yardım etmek için içten de Amonyak emlâhı, meselâ Chlorure d'ammonium verilir. Salyrgandan en iyi netice dahili verit yaparak elde edilir. Bilhassa kalbi ve bâbi rükudetlerde en iyi netice evvelâ icap eden ammonyak emlâhını verdikten sonra 1-3 S. m. m. Salyrgan'ı % 20 nisbetinde 10 s. m. m. Decholin ve % 33 nisbetinde 20 s. m. m. üzüm şekeri mahlûlü ile terfik ederek elde edilir

Beynelâdale yalnız istisnai hallerde tatbik olunmalıdır. Dahili perituvan ve plevrai enjeksiyonda ise şırınga içine mayı çekilip verilerek Salyrgan temdit edilmelidir. Eğer şırınga reddedilir veya herhangi bir sebep ile yapmak imkânı olmazsa 5-100 nisbetindeki üzüm şekeri mahlûlünün 20 s. m. m. i içine 6 s. m. m. Salyrgan ve 20 damla Teinture d'opium ilâve edilerek ihtikan yapılır, yahut ilâ ammonyak milhi mahlûlü içine 1-5

gram Salyrgan konarak müteaddit günler ard ardına verilir. Hematurie ile müterafık hâd glomerulonephrite te Salyrgan kullanılmaz. Diğer böbrek bozukluklarında Salyrgan medhe şayanıdır. Bilhassa habis nephrosclerose da. Eğer Salyrgan şırıngasından sonra idrar sökmezse şırıngalara devam etmemelidir. Aksi takdirde civa terakümü arazi görülür. Bu takdirde meselâ dahili verit Decholin şırıngaları veya diuretin, Euphyllin, Theophyllin gibi théobromine müstahzarları ile söktürmeğe çalışılır. Maamafih Salyrgan'ın müessir olmadığı yerlerde ekseriya bu müstahzarlar da fayda vermemektedir.

Kalbi rükudetler de münferit kebet rükudetinde Salyrgan tehlikesizce tercihen digital ile terfik edilerek kullanılabilir. Şişmanlıkta vücudu susuzlama çok sürmez. Kaşekside, büyük kalp zâflarında, bağırsak bozukluklarında ve azot itrahi gayri kâfi olan bütün kilye bozukluklarında muzaddı istitbaptır. Acetate de Potasse artık kullanılmamaktadır. Buna mukabil uré tekrar kullanılmağa başlamıştır. Uré, nephrose da ve yerine göre müzmin kalp üzeymalarında kullanılmaktadır. Fakat fena teksif eden böbreklilere kullanmaktan sakınmalıdır. Günde umumiyetle 50 gram verilir. Uré yevmi su ihtiyacının 1-3 inde yani 500 s. m. m. da eridilerek verilmelidir. Diürése ekseriya iki üç günde başlar, digital ile terfiki bilhassa iyidir. Böbreklere zararı dokunmaz. Üzeyma ile müterafık müzmin vak'alarda vaki olarak haftada 1-2 defa diürése'in tenbihi, bununla beraber istirahat, muvafık bir meyva günü veya Carrel gününün araya sokulması, iki saat ara ile sabahleyin 1-2 novurit süpposituarının tatbiki medhedilmektedir.

OXHYDROL

T A B L E T

Mide fartı hamiziyetini ve gazlardan mütevellit şişkinliği süratle tedavi eder.

Her yemekten 10-15 dakika sonra günde üç defa 1-2 veya üçer tablet alınır.

TALEB ÜZERİNE NÜMUNE VE EDEBİYAT GÖNDERİLİR.

Münir Şahin lâboratuvarı — Galata - İstanbul

Salinatrol

E F F E R V E S C E N T

Romatizmanın dahilen kullanılan müessir ilâcı, Salisilât de sudun içilmesi kolaylaştırılmış şeklidir.

Efervessan olması ve kalevisi fazla bulunması dolayisile mideyi bozmaz, gaseyan tevlid etmez.

Her kaşığı feverandan sonra 1 gr. salisilât, 2,5 gr. bicarbonata tevafuk eder.

Münir Şahin Lâboratuvarı
İ S T A N B U L

HUBUBATTAN ÇIKARILMIŞ
UZVÎ FOSFOR MAHSULÜ

İŞTİHASIZLIK
KANSIZLIK
ZAIFLIK

Infocetin
LIQUIDE
GEBELİK
VE EMZİRMEDE TESİRİ
KATİDİR

BÜYÜKLERE : GÜNDE 2 DEFA 40 AR DAMLA
KÜÇÜKLERE : " 2 " 20 ŞER "

Dr. İhsan Sami

Gonokok aşısı

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek te'sirli ve taze aşıdır.

İstafilokok aşısı

Acne, furunculose, abce, koltuk altı çıbanı ve cilt hastalıklarına karşı pek faydalı bir aşıdır.

Karışık tifo aşısı

Tifo ve para tifo hastalıklarına tutulmamak için te'siri pek ket'i muafiyeti pek emin bir aşıdır.

Tifobil

Ağızdan alınan tifo aşısı

WASSERMANN TEAMÜLÜ İÇİN ANTIGENE

Pek hassas, ayarı pek sabit, kıymeti bir antijendir.

Hepsi hükümet tarafından kontrol edilmiş ve resmî müsaadesi alınmıştır.

Dr. İhsan Sami bakteriyoloji laboratuvarı, Divanyolu — İstanbul

EVÜRİN

GRANULÉE

ACIDE URIQUE İ ERİTİR

GÜNDE
2-3 DEFA
YEMEKLERDEN SONRA
BİRER KAHVE KAŞIĞI
YARIM BARDAK SUDA
ERİTİLEREK
İÇİLİR

BÖBREK,
MESANE,
SAFRA KESESİ
İLTİHAP VE
TAŞLARINI
TEMİZLER

ŞARK İSPENÇİYARİ LÂBORATUARI
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL

VINOQUINUM:

1 - SIMPLE

2 - ARSENICALE

%33 ŞİBİHKALEVİYE AYARLANMIŞ
QUINIUM VE

MALAGA ŞARABI
İLE YAPILMIŞTIR.

TORTU VERMEZ

SITMA - KLOROZ -

HUMMA - İSTİHASIZLIK

KANSIZLIK ve ZAFİYETE
KARŞI.

Yemeklerden evvel iki
parmak suya bir çorba kaşığı
veya fincan.

NECMI

VİNOKİNYÜM

Poliklinik

Bu günkü hekimliğin manası*

Prof. Dr. Tevfik Remzi KAZANCIGİL

Hekimliğin tekâmül tarihinde en çok dikkate değer hususiyet şudur ki, her devrin hekimliği, o devirde hâkim olan felsefi telâkkilerle, dünyayı görüş tarzının tesirine maruz kalmıştır. Sihirbazlık Theologie devirlerinde ve sonra felsefi terbiyelerin hâkim olduğu devirlerde, intibah devrinde hekimlik, O devrin düşünüşü ve zihniyetile aşılarmış cemaat ve cemiyetin ideal ve iştiaqları ile alâkalanmıştır.

Platon ve Aristoteli'nin tesirleri Calinos vasıtası ile orta zamana kadar intişar eder. Leibniz'in Menade nazariyesi Friedrich Hoffmann'ın tıbbî sisteminin kurulmasında âmil olmuştur.

19 uncu asrın fikir âleminde hâkim olan düşünce; ki tecrübi zihniyet, **rationalisme** ve **determinism**'e itimad etmek gibi bazı karakterler bu asır hekimliğinin düşünüş ve inkişafında âmil olmuştur.

Bu telâkkiye uygun olarak biz harb sonu dünyasında yeni hekimliğin fikriyatını ve karakterlerini arayalım:

a) On dokuzuncu asrın mekanist tahlilci biyolojisine mukabil, bu günkü biyoloji terkibci bir bütünlük taraftarıdır. İnsan bir mekanizma olmayıp bir uzvyettir ki, bedeni ve ruhu ile bir tamlığı, bir bütünlüğü temsil eder. Hastalık ta bir biyoloji tezahürü olduğu için, hastalığı arayan bilgi (**hekimlik**) dinamik bir bütünlük içinde mütalea edilmelidir. Hasta insan aynı zamanda bir ferdiyet ve bir vahdettir. Hekim bu ferdin bir tek bir ferd olmak haysiyetile haiz olduğu şahsî bütünlüğü yani **vahdet**'ini anlamalı, bu **ferd**'in derinliğine gitmeli, onu **statik** vasıfları içinde ararken, dünyanın reaksiyonlarını bulmalı. Bu bilgi ve düşünüş ona bağı ikinci mefhumu beraber sürükler: **Ruhi hayat**.

Şahıs mefhumunda ruhi hayat ta gizlidir. İyi bir tedavi ancak ferdileşmiş ve hastanın her şeyine tetabuk etmiş olan bir tedavidir. Bu da ancak bir hasta şahısta zahiri realitenin altındaki gizli olan derinliği ara-makla yapılabilir.

b) Bugünkü hekimlik, hastanın gösterdiği realiteleri mütalea ederken, onun ruhi, bedeni reaksiyonları yanında, içtimai ruhi reaksiyonlarını ihmal edemez.

İnsanda meslek, hayat ve endişeleri cinsiyet vetirelerine ait tezahürler ihmal edilemez. Başka bir tâbirle hasta insanda içtimai tesirler de rol oynar.

* 14 Mayıs 1937 de tıbbiyeliler bayramında Üniversitede verilen konferans.

Hasta insanı psikoloji ve sosyolojisi ile birlikte mütalea eden hekim, daha şümüllü bir manada insanın kâinattaki mevkiini bir nevi tıbbi antropolojisini de yapmak mecburiyetindedir.

c) Yeni hekimliğin en dikkate şayan hamlelerinden birisi de içtimai tıb'ın ortaya çıkmasıdır. Gerçi **tatbiki tıb**, ancak hastayı ferdi mütalea eder. **Prophilaxie** veya tedavi usullerile ferde yardım eder. Lâkin ferd bir uzvu olduğu cemaatin bir cüzüdür, ona tâbidir. 19 uncu asırda insan cemaatlerinin tetkiki ilmi **sociologie** ortaya çıkaldanberi,, cemiyet hekimlikten kendisine ait müşterek bazı tedbirlerde yardım bekler. İnsan kütlesinde sıhhatin varlığı saadet ve refahı davet eder.

İçtimai tıb, bir taraftan tecrübi ilimlerden diğer taraftan sociolojiden yardım görerek cemaatin azamî sıhhat halinde kalmasını temin eder. Bugünkü manasile hekimlik, cemiyetin bir vazifesi, bir uzvu haline gelmesidir. Bir cemiyetin kudret ve nüfuzu ferdlerinin mikdarı ile alâkalıdır. Diğer taraftan asıl mühim nokta, ferdlerin keyfiyetidir. Bir insanda hâkim olan şey irsî evsafında gizli olan hususiyetlerdir. Bugünkü biyolojide müsbet usullerle öğrenilen veraset ilmine ait bazı bilgiler, insanları kemiyet kıymetleri yanında kalite kıymetlerini arttırmak için yardım ediyor. İrk hıfzıssıhhası dediğimiz bu mevzu, social tıb ile ferdi tıbbın müşterek çalıştıkları sahadır.

Hekimlik ile cemiyetin bu kadar sıkı rabatası ancak 19 uncu asrın terakkileri sayesinde mümkün oluyor. Hekim hastanın nabzı altında cemiyetin nabzını tutuyor.

Bugünkü hekimliğin karakteristik üç noktası üstünde muhtasar mâlumat verdikten sonra bugünkü Türk hekimi mevzuuna geçiyorum:

Türk hekimi bütün tarihinde saadeti, vazifeye intibakta bulan bir insandır. Türkiyede hak ve şeref mücadelelerinde Türk hekimi daima ön safta bulunmuştur.

Türk hekimi kendisini hasta ferde ve cemiyetin hastalıklarına vakfetmiştir. Milliyetçi, devletçi ve terkipçi olan Türkiye Cumhuriyetinde genç Türk hekimi, Türk milletinin şerefli tarihine lâyük olarak çalışıyor. Onu tahrik eden kuvvetler, memleket aşkı, vazife hissi ve feragattir. A T A T Ü R K Türkiyesinde memleketi ön safa götürececek olan yüksek cehidde rolü olan Türk hekimi, vazifesini ifaya lâyük olduğunu şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da isbat edecektir.

Prof. Dr. Hamdi Suad Aknar

— Ölümünün yıldönümü münasebetile —

Op. Kâzım İsmail GÜRKAN

Basit ve mütevazi bir Türk yuvasının yetiştirdiği yüksek bir kabiliyetti. Onu, yarım asırdan fazla aşınmadan, pürüzsüz sürüp götüren bu emsalsiz tevazuun içinde, geçen sene bugün kaybettik. Tıb tahsi-

lini, içinde hürriyet ateşi yanan Demirkapıdaki Askerî Tıp mektebinde yapmış ve 1898 de hekim çıkmasını müteakip memlekette ve yabancı diyarlarda o zaman için çok meçhul ve iptidai bir halde bulunan marazî teşrih ilmini tettebbüe sülûk etmişti. H a m d i S u a d'in intihab ettiği tıp şubesi; yorucu, bir çokları için zevksiz ve mukabilsiz bir didinme telâkki edilebilecek kadar ağır ve binaenaleyh revaçsız ve talibsizdi. Bütün ümit ve neşesile tahsil sıralarından ayrılan bir genç hekimin bu şubeye sülûk edişi, başlıbaşına bir ömre şeref vermeğe yetecek kadar yüksek ve temiz bir ilim istiyakını ifadeye kâfi değil midir?

Zevksiz ve revaçsız görünen bu ilmi ona zevkli ve revaçta gösteren elbet bir görüş, bir telâkki farkı vardı. Demek ki ilim denen mefhuma o herkesten daha çok ve herkesten daha samimi sadıktı ve onun içinden zevkini de, neşesini de; ihtiraslarını tatmin edici bütün mesaibleri de çekip çıkarmasını biliyordu. O halde H a m d i, kalabalık içinde herhangi birisi değil, müstna bir ferddi. Kaldı ki; saf ilim ihtirası ve feragat diye tavsif edeceğimiz bu hareketile büyüklüğünü yapmış ve tamamlamış değildi. Sahasında seneden seneye, günden güne yükselerek mesleğinin büyük başlarından biri haline geldi ve hattâ, evet hattâ, o ilmi yapanlardan biri oldu. İşte, hayatını dolduran mahsulleri; kabiliyetinin yüksek bir şahidi halinde ilmin sıcak sinesinde yaşıyor, marazî teşrih ilminin muhkem binasında H a m d i'nin eklediği parçalar, tane değil, küme halinde yükseliyor! Bilmem, ona «ilim adamı, büyük adam» demek için daha başka hüccetler aramalı mıdır?

Tıp Fakültesi teşrihhanesinin morg dediğimiz soğuk ve loş bir köşesinde, mermer masanın üzerine uzanmış bir cenazenin etrafındaki talebe arasında idim. Karşıma, bana o zaman çok acayib görünen bir kıyafette, gözlerini yerden ayırmıyan, mahcub, munis ve sıcak tavırlı bir hoca gelmişti. İlk defa bu kadavrayı didiklerken tanıdığım H a m d i H o c a'yı Gureba hastanesinde bir ölüden çıkardığı parça üzerinde gene mütebesim, gene neşe içinde çalışırken son olarak gördüm. H a m d i S u a d yalnız benim tanıdığım bu müddeti değil, hayatının kırk senesini böylece ruhsuz cesedlerin üzerine eğilerek, gidenlerden kalanlara ümit ve şifa yolları araştırarak geçirdi ve şimdi yegâne tesellimiz şudur ki; bu arama ve araştırma boşa gitmedi, o, hastalıkların teşhis ve tedavi yollarını ve hekimlerin müşküllerini aydınlatacak yeni birkaç anahtar buldu. Şerefli başına yüksek bir hürmet hâlesi ören bu buluşları şimdi ona bağlananların elinde değerli birer vedia halindedirler.

H a m d i H o c a evvelâ Gülhanede, sonra da Tıp Fakültesinde kürsüye çıktı. Otuz seneye yaklaşan talim devresi, tedris kariyerinin ana şartlarını toplamış, parlak bir hocalık hayatıdır. Çünkü onda tedrisin istilzam ettiği çalışkanlık, intizam, öğretme hevesi ve bütün manasile insan ve âlim karakteri mütebariz bir şekilde inkişaf etmiş hassalardı: Baharın ılık güneşinden, kışın sıcak salonundan, beşerî heves ve ihtirasların hepsinden - kendi arzu ve iradesile - mahrum ettiği hayatını marazî teşrih

lâboratuvarının masaları arasında geçirdi, orada çiçek yerine irin kokladı, çimen yerine ölü seyretti, musiki diye iniltiler dinledi ve bütün bunların arasından yaşayanlara sıhhat ve şifa ümidleri açan yollar çıkardı.

Türk hekimliği, H a m d i S u a d'ın şahsında tatbiki san'atlara yol açan, tecrübî ve ana ilimlerdeki çalışmanın metodik bir misalini bulmuştur. Bu itibarla H a m d i'nin irfanımıza verdiği örnek paha biçilemeyecek kadar değerli olduğu gibi, H a m d i; Türk zekâsının, Türk taharri kabiliyetinin muvaffakiyetini yâd illere göstermiş olmakla da tekâmülün kusvasına ermiştir. Hakikaten H a m d i H o c a, alâyişe, şaşaaaya lüzum ve ihtiyac hissetmeksizin köşesinde yalnız başına uğraşan bir Türk hekiminin ortaya neler koyabileceğini göstermiş ve bulgularına milletlerarası bilgilerde bir ihtiram mevkii ayırtmak suretile de Türk ilminin, sınırlar dışındaki alemdarlığını yapmıştır.

Bugünkü telâkkimizle ilim, elbette bütün dünyanın ve herkesin malıdır. Fakat; kültürümüzü ve millî yükselme şartlarımızı bu herkesin olan maldan temin ederken onun arasında bizden olanların mahsullerine bir öz mal gözüle baktığımız ve bu hamulede öz mallarımızın miktar ve kıymetçe mümkün olduğu kadar fazla bulunmasını içten bir ihtirasla dilediğimiz muhakkaktır. İşte H a m d i, beynelmilel neşriyata kendi adını koymakla, kendini değil, bu ihtirası duyanların hepsini sevindirmiş bir ilim kahramanımız halindedir. Hayatında gayret ve muvaffakiyetlerinin söylenmesinden, ilânından bir çocuk ihtirazile ürperen mütevazı H a m d i'nin asil ruhu, belki şimdi bile - sırf ona ihtiram için - yazılan ve söylenenlerden azab duyacaktır. Gayretine ve fedakârlığına yakışan takdir ifadelerini kestğini çok hatırlıyor ve bir tek gün şikâyet etmemiş olduğunu iyi biliyorum. Lâşeler arasında bir inziva halinde geçen ömrü, onu o kadar tatmin etmişti ki... 929 Ankara Tıp kongresinde kanser raporunu bitirip kürsüden indiği zaman «hocam, çok neşelisin!» diyenlere «evlâd, ben bugün için yaşıyordum» dememiş miydi? Asil ve temiz H a m d i H o c a! Seni öldükten sonra da yaşatmak, ruhlarına ilim aşkı ve feragat nefhettiğin bir ordu, Türk hekiminin boynunun boreu olsun!

(Cumhuriyet)

K O N F E R A N S L A R

Prof. Dr. Debré'nin konferansları — Paris Tıp Fakültesi profesörlerinden ve Tıp Akademisi azasından Dr. Prof. D e b r é, İstanbul Üniversitesinde **Erythème noueux** ve **Aerodynie** mevzulu iki konferans vermiştir.

İstanbul Üniversitesi konferansları — İstanbul Üniversitesi namına radyoda Dr. Prof. F a h r e d d i n K e r i m G ö k a y, **Uyuşturucu maddeler** hakkında bir konferans vermiştir.

Eminönü Halkevi sıhhi konferansları — Eminönü Halkevinde Dr.

Prof. M a z h a r O s m a n, **Sinir ve akıl müesseseleri**, Dr. Prof. F a h r e d d i n K e r i m G ö k a y, **Kültür ve terbiyenin marazı ruhiyattaki yeri**, Dr. Prof. M u s t a f a H a y r u l l a h, Dr. H ü s e y i n K e n a n T u n a k a n, **Keyif veren zehirler** mevzuile birer konferans vermişlerdir.

Eminönü Halkevi sosyal yardım şubesi radyo konferansları — Eminönü Halkevi sosyal yardım şubesi namına dış tabibi S u a d İ s m a i l G ü r k a n, **Çocuklarda dış bakımının ehemmiyeti**, Dr. A h m e d A s ı m O n u r, **Kanserden korunma**'ya dair konferans vermişlerdir.

K U R U L T A Y L A R

Yedinci Millî Türk Tıp Kurultayı — Bu sene toplanacak olan yedinci Millî Türk Tıp kurultayında yapılacak tebliğler ile raportörlerin ismi Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinden bildirilmiştir:

I — Grip

- A — Patoloji ve virüsler. Ord. Prof. Dr. Braun.
 B — Epidemiyoloji ve profilâksi. Prof. Dr. Kémal Hüseyin Pilevneli oğlu.
 C — Klinik ve tedavi. Doçen Dr. Ekrem Şerif Yönelp.

II — Öjenik

- A — Jeneralite. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu ve Dr. Şükrü Hazım Tiner.
 B — İrsiyet. Ord. Prof. Nevil.
 C — Tatbibatı. Prof. Dr. Ali Esad Birol.

Raporların 1937 Mayıs sonuna ve serbest tebliğlerin de nihayet 1937 Eylülü sonuna kadar ikişer nüsha olarak İstanbulda Cağaloğlunda Etibba Odası binasında Türkiye Tıp Encümeni genel sekreterliğine ve aza hüviyet kartları için de iki lira ile iki fotoğraf mezkûr encümen veznedarlığına gönderilmelidir.

C E M İ Y E T L E R

Türk Tababeti Akliye ve Asabiye Cemiyeti — Türk Tababeti Akliye ve Asabiye Cemiyeti yeni sene idare heyetinde birinci reisliğe Prof. Dr. M a z h a r O s m a n U z m a n, ikinci reisliğe Prof. Dr. H a y r u l l a h, D i k e r, genel sekreterliğe Dr. A h m e d Ş ü k r ü E m e d, veznedarlığa Dr. O s m a n N u r i, müşavir azalıklara Dr. R ü ş t ü R e c e b D u y a r ve Dr. H a m i D i l e k'i seçmiştir. Cemiyetin lokali Etibba Odası binasındadır. Sayın meslektaşlarımıza muvaffakiyetler dileriz.

Türk Oftalmoloji Cemiyeti — Türk Oftalmoloji Cemiyeti 3/11/37 de Türk Tıp Cemiyetinde Dr. R i f a t A h m e d e G ö z b e r k'in başkanlığında toplandı.

Dr. R i f a t G ö z b e r k tarafından galvanokoterizasyon ile iyi olmuş bir **ulcus rodens** ile bir **arachnoidite opto-chiasmaticque** vak'aları takdim edilmiştir.

Cemiyetin mart celsesi 3/III/37 de Cerrahpaşa hastanesinde Dr. Ş a k i r A h m e d E d i z'in başkanlığında toplandı.

Dr. İ r f a n B a ş a r nüksetmiş bir guddai dem'iye adenomu vak'ası ve Prof. İ g e r s h e i m e r radyoterapi ile şifa bulmuş bir karniye karsinomu, krönlayn ameliyesi ile çıkarılan bir göz çukurluğu yabancı cismi, sklerozanplak'ın seyri esnasında **nevrite optique**'li ve evvelce cemiyete mulajı takdim edilmiş ve guddai nekfiye nahiyesine büyük metastaz yapmış munzamma karsinomu vak'aları gösterilmiştir. Bundan sonra yüksek tansiyonlu kimselerin retine ve görme sinirlerinde anatomopatolojik yeni araştırmalar hakkında Prof. İ g e r s h e i m e r beyanatta bulunmuş ve nisanın ilk çarşambası yine Türk Tıp Cemiyetinde toplanılmak üzere toplantıya son verildi.

Türk Hekimleri Dostluk ve Yardım Cemiyeti — Türk Hekimleri Dostluk ve Yardım Cemiyeti, Mart toplantısını Etibba odasında Prof. Dr. N e ş e t O s m a n'ın başkanlığında yaptı. Genel sekreter bakteriyolog F e t h i E r d e n'in okuduğu geçen celsenin zaptı ittifakla kabul edildi. Cemiyete yeniden giren 33 meslektaşın azalıkları tasdik edildi. Bu azanın elli yaşından yukarı olanlarından yardım sandığı nizamnamesinin ikinci maddesi mucibince ayrıca 400 lira kadar bir para alındığı bildirildi. Cemiyet namına Etibba Odası ve Türk Tıp Encümeni kütüphanesine alınan 250 liralık kitaptan dolayı Üçüncü Mıntaka Etibba Odası başkanlığından gelen teşekkür mektubu okundu. Dr. O r h a n T a h s i n, bu çok hayırlı yardımın her sene yapılmasını söyledi. Başkan, azadan malûl bir zatın sigorta taksitleri hakkında izahat verdi. Bu hususta Prof. Dr. S ü r e y a H i d a y e t, Prof. S a d e d d i n V e d a d, Dr. A b i d i n, Dr. Z i y a, Dr. İ h s a n A r i f, Dr. F e r i d İ b r a h i m, Dr. M e m d u h, malûl azanın cemiyetle alâkalarının kesilmemesini ve hazırlanmakta olan cemiyetin yeni çalışma programına bu gibi meslektaşlara muavenet için bir madde konulmasını teklif ettiler. Neticede idare heyetinin şimdilik bir tesviye sureti bulmasına ve yeni program yapılırken bu hususun gözönünde bulundurulmasına karar verildi. Bundan sonra genel sekreter tarafından cemiyetin çalışma sahasının genişletilmesi için evvelce seçilen komisyonun hazırlamış olduğu rapor hakkında izahat verildi.

Yeni giren meslektaşlarımızla birlikte aza sayısı 423 ü ve son defa vefat eden aza ailesine verilen para miktarı da 803 lirayı bulmuştur.

Türk Ginekoloji Kurumu — Türk Ginekoloji Kurumu bu ayın toplantısını Prof. K e n a n T e v f i k'in başkanlığında yaptı. Bu celsede: Dr. A h m e d A s i m O n u r: Rahim unku kanserlerinin ameliyatla tedavisi prensiplerine dair tebligatta bulundu ve ameliyatla çıkardığı yedi piyesi takdim etti. Bu tebliğ hakkında yapılan münakaşaya K e n a n T e v f i k,

Orhan Tahsin, Ahmed Asım Onur, Hadî İhsan, Abraham Salomon iştirak etti.

Bundan sonra Dr. Ahmed Asım Onur, barsak düğümlenme ve tıkanmasına sebep olan müteaddid nüveli rahim miyomu piyesi gösterdi. Bu müstahzarlar hakkındaki fennî görüşmelere Kenan Tevfik, Orhan Tahsin ve Ahmed Asım Onur katıldı.

Türk kadın hekimlerinin davet edildiği Amsterdam Arsiulusal Ginekoloji kongresi etrafında ve nisanda kutlulanacak olan Cemiyetin onuncu yıldönümü hakkında görüşmeler yapıldıktan sonra toplantıya son verilmiştir.

BİR AYLIK HABERLER

Tıbbiyenin 110 uncu yıldönümü — Tıbbiyenin 110 uncu yıldönümüne tesadüf eden 14 Martta Üniversite konferans salonunda parlak merasim yapılmıştır. İstiklâl marşile başlanan törende Tıp Fakültesi dekanı Dr. Prof. Nuredin Berkol açış nutkunu söylemiştir. Dekan bu nutkunda demiştir ki:

«Bugün varlığını ve kuvvetini gururla tanıdığımız Türk tababeti tarihini hep beraber açacağız. Tarihe karışan büyüklerimizi candan ihtiramlarla yeniden yâdedip canlandıracağız. Genç Türk tıp neslinin bu mutlu bayram günü için gösterdiği arzu ve tehalükü memnuniyetle karşılar ve takdir ederken burada onlarla diz dize yer alanları, büyüklerini saygı ile selâmlarım.

Arkadaşlar, tarih araştırmaları ilerledikçe büyük milletimizin bilgi ve hekimlik alanındaki verimli çalışmaları müsbet belgelerle aydınlanıyor. Dünya medeniyetine her sahada çok değerli eserler veren büyük Türk milleti tıp yolunda da kuvvetli hamleler yapmış ve seçme bilginler yetiştirmiştir.

Muvakkat bir durgunluk devresinden sonra yeniden Türk yurdunun geniş ufkunda beliren hayat ve deha kaynağı sayesinde vatanda istiklâl güneşi doğdu. Bu güneş kurtuluştan sonra yükselişi de müjdeliyen ve bize feyiz veren yüce kaynağımızdır.»

Bundan sonra Dr. Prof. Mazhar Osman «Genç Türk hekiminin vazifeleri» mevzuile bir söylev vermiştir. Değerli profesör bu hitabesinde ezcümle demiştir ki:

Hekimbaşı Abdülhak Molla Tıbbiye mektebinin Galatasarayda bulunduğu zamanki ders nazırı

«Hekimlik vazifesi yalnız ve sadece hastaya ilâç vermek, hastanın ızdırabını dindirmek, hastalığı iyi etmekten ibaret değildir. Hekimin vazifesi çok büyüktür. Doktor, halkın yalnız hastalık zamanında değil, iyilik ve sağlık zamanında da onun en iyi müşaviri, ona en yerinde bilgileri öğreten hocasıdır.

Kadırgadaki eski Mülkiye Tıbbiye mektebi

Cümhuriyet doktoru, her gittiği yerde konferanslarile, sözlerle halkı irşad etmelidir. Hekim o derece büyük bir kuvvettir ki birçok müstemlekeci devletler gözleri olan memleketlere misyonerlerle beraber olan doktorları gönderirler.

Nitekim bizim memleketimize de Osmanlı imparatorluğu zamanında yüzlerce ecnebi hekim gönderilmiş ve müstemlekeci devletler namına propaganda yapmışlardır. Halkımız ilmî büyük bir propagandaya muhtaçtır. Bunu da siz cümhuriyet doktorları yapacaksınız.»

Dr. Doçent Ekrem Şerif Egeli «14 Marttan duyuşlar», Prof. Dr. Tevfik Remzi Kazancıgil «Bugünkü hekimliğin manası» mevzulu birer hitabe ile Dr. Rahmi Dumân doktor ve doktorluğa dair bir şiir okumuştur. Tıp Fakültesi son sınıfından Fahmi Cumalıoğlu ve Lebid Fahmi'nin talebe namına verdikleri kıymetli söylevlerde, vatan uğurunda canlarını feda eden şehid doktorlarımızın hatıralarını andıktan sonra, Renvar dısındaki tıp tarihi muharririnin «Türk nereye tırnağını geçirse insanlık orada geri döner» sözünü bir çok vak'alar zikrederek şiddetle reddetmişlerdir. Yıldönümü şerefine bir brüsör neşredilmiş ve gece de balo verilmiştir.

Bu münasebetle Hasa n Â li Y ü c e l'in Akşam gazetesinde «Tıbbiyenin yıldönümü» başlıklı bir makalesi intişar etmiştir. Değerli

muharririn Türk tıp tarihine temas eden bu kıymetli yazısını sayfalarımıza naklediyoruz:

«Bizde medrese dışında modern tahsil, 1795 de açılan dühendishane ve onun bir şubesi olarak kurulan bahriye, 1826 da açılan Tıbbiye ve 1835 de açılan Harbiye mektepleriyle başlar. Bu dört müessesenin de kurulmasında en büyük âmil, XVII. ve XVIII. ci asırlarda Osmanlı ordularının biribiri üzerine uğ-

İstanbul Üniversitesi merkez binası

radıkları yenilmeler dolayısıyla ordunun teknik, bilgi ve inzibat bakımından kuvvetlendirilmesi ihtiyacı olmuştur. İlk erkâniharplerimizi veren mühendishane, deniz zabitlerimizi yetiştiren bahriye, bilhassa orduya hekim veren tıbbiye ve kara zabitlerimizi yetiştiren harbiye işte bu düşünce ile kırk senelik bir devre zarfında kurulmuşlardır.

Umumî görünüşüne bakıldığı zaman bu dört müessesenin aslında askeri mahiyette olduğu görülür. Bu da Türkiye'ye modern müsbet ilmin askerlik yolu ile girdiğini isbat eder. Hakikatte, bugün mevcut mesleklerin en kuvvetlisi de askerlik ve ilk zamanlarında onun bir parçası gibi başlıyan hekimlik değil midir? Bunda hem kıdem, hem de bu müesseselere diğerlerinden daha çok olarak verilen emek ve ehemmiyet müessir olmuştur. Netice olarak milletler arası kıymette adamlarımız, bu mesleklerden yetişmiş; en büyük devlet adamlarımız askerlik içinden çıkmış değil midir? Bir takım asümanı düşüncelerden kurtulup olanı olduğu gibi görmek melekesini insan zekâsına en salâhiyetle veren müsbet ilmin, yalnız bilgi olarak değil, bir hayat unsuru olarak ne kıymette ve ne ehemmiyette olduğunu şu kısa mülâhaza bile bize isbat eder sanırım.

Hemen hatırlatalım ki, bugünkü hekimlerimizin ağabeyleri, teşrih dersini bir zamanlar resim üzerinde okumuşlar, kadavra üstünde çalışmamışlardı. Şimdi bize izahı çok güç gelen bir tedris zaruretinin sebebi, bunun dine muhalif olması endişesi idi. 1254-1848 senesi Tıbbiyemizin tarihinde mühim bir tarihtir. Çünkü Profesör B e r n a r d, teşrih dersini kadavra üzerine verebilmek müsaadesini ancak bu yıl alabilmişti. Değil o zamanlar, hattâ bizim çocukluğumuzda bile ölümlerle uğraştırmam diye evlâdını tıp tahsilinden meneden babalar, analar çoktu. Bu itibarla Tıbbiye, ilim yolile lâik düşünüşü memleketimize sokmakta büyük bir hizmet etmiştir.

İkinci Mahmudun açtığı Tıbbiye ilk zamanlarda ancak talebesile bir Türk

müessesesine benzetilebilir. Çünkü hocaları Fransız, Rum ve Ermeni idi. Tedrisat fransızca yapılıyordu. O zamanın ejderha gibi her yeniliğe saldıran taassubuna şöyle bir sebep söylenilerek fransızca tedrisat yapılması mazur gösterilmek istenmişti:

«Bizde tıb fennine dair yazılmış kitap pek çoktur. Avrupalılar da ilk zamanda bu kitaplardan istifade etmişlerdir. Bu kitapların esası arapçadır ve Avrupalılar bu kitaplardan faydalanıp tıbbi ilerlettikleri halde islâm üleması bunu yapmamış, arapça tıb istilahlarını bilen adamlarımız da azalmıştır. Arapçadan türkçeye bunları çevirmekten ise esasen arapça kitaplardan istifade eden Avrupalılarınkilerini almak daha doğrudur.»

Bu hal 20 seneye yakın bir müddet sürdükten sonra Mektebi Tıbbiye Nezaretine tayin edilen C e m a l e d d i n Efendi zamanında, 1957 de arapça ve farsca tedris edilme üzere bir sınıfı mahsus teşkil edilmiştir. Bu sınıfın açılmasında gözetilen gaye, Avrupalıların eski yunanca ve lâtinceyi ilim istilahları yaymakta klâsik birer dil kaynağı saymalarına karşı bizim arapça ve farsçayı öğrenmemiz düşüncesi idi. Fransızca olarak okunan tıb kitaplarındaki istilahların arapçaları bulunacak ve bu suretle türkçeye tercümelere yapılabilir.

Bu teşebbüs, ilk ağızda ecnebi, Rûm ve Ermeni muallimlerin mümanaatine ve şiddetli hücumlarına uğradı. Onlar, pek güzel sezmişlerdi ki dersler türkçe olunca kendilerinin vücuduna lüzum kalmıyacaktı. Bir tarafta B a r o c i, K o s t a n t i n K a r a T o d o r i, S e r v i ç e n Efendiler, diğar tarafta Kırımılı A z i z, V a h i d, H ü s e y i n R e m z i, S e r v e t, N e d i m, İ b r a h i m L ü t f i l v e B e k i r S i d k ı Beyler vardı. Bu mevzuda mektep nazırı S a l i h Efendile bu münakaşalara yazularile karışan N a m ı k K e m a l'in adlarını da diğerlerle beraber saygile yâdetmek borcumuzdur. Nihayet 1286 da mektepte tedrisatın türkçe olması takarrür etti. O zaman Tıbbiye beş sene idi; her sene bir sınıftan fransızca kaldırılarak yerine türk-

Bir ay zarfında toplanacak tıbbî cemiyetler ve müsamereler

7 Nisandan 7 Mayıs'a kadar

937

TÜRKİYE TIB ENCÜMENİ (*Etibba Odasında*) 14 ve 28 Nisan Çarşamba saat: 18.

TÜRK TIB CEMİYETİ (*Beyoğlunda Bursa sokağına amud Kocaağa sokağında*) 13, 20, 27 Nisan ve 4 Mayıs Salı saat: 18,30.

GÜLHANE TATBİKAT MEKTEBİ TIBBİ MÜSAMERELERİ (*Gülhane hastahanesinde*) 9 ve 30 Nisan Cuma saat: 17,30.

CİLDİYE VE ZÜHREVIYE CEMİYETİ (*Etibba Odasında*) 1 Mayıs Cumartesi saat: 13,30.

TÜRK GİNEKOLOJİ CEMİYETİ (*Türk Tıb Cemiyetinde*) 8 Nisan Perşembe saat: 18.

TÜRK CERRAHLAR CEMİYETİ (*Etibba Odasında*) 7 Mayıs Cuma saat: 18.

LARİNGOLOJİ CEMİYETİ (*Etibba Odasında*) 3 Mayıs Pazartesi saat: 18.

OFTALMOLOJİ CEMİYETİ (*Türk Tıb Cemiyetinde*) 7 Nisan Çarşamba saat: 18.

TÜBERKÜLOZ CEMİYETİ — (*Etibba Odasında*) 7 Nisan Çarşamba saat: 18.

TÜRK UROLOJİ CEMİYETİ (*Türk Tıb Cemiyetinde*) 21 Nisan Çarşamba saat: 19.

Bu listelerin tamam olabilmesi için, memleketimizin her tarafında toplanan tıbbî müsamere günlerinin her ayın on beşine kadar muntazaman bildirilmesini ve neşredilmek üzere zabıt hulâsalarının gönderilmesini sayın idare heyetlerinden rica ederiz.

çe tedrisat konmuş oldu. Böylece otuz beş seneden fazlabizde tıb tedrisatı fran-sızca yapılmıştır.

Demek Tıp Fakültesi kuruluşundan sonra tamamen milli bir mahiyet ka-zanabilmek için otuz bu kadar sene bir tekâmül devresi geçirmiştir. Bir mües-sese kolay kolay tekevvün etmiyor. Etmediği için gözlerimiz onun üstüne titri-yor. Ne zaman hasta olsam veya bir hastalık işile alâkadar bulunsam, ne za-man bu mevzuda bir konuşmaya iştirak etsem, bu Türk ilim müessesesini, onun ileri gelenlerini, talebesini, hocasını, onu kuran ve koruyanları hayır ile yâdede-rim. İçimden onlara sevgi ve minnet duyuyum.

Umumi hayatımızda Tıbbiye, yalnız ilim yolunda hizmet etmekle de kal-mamıştır. Orası hür fikirlerin, istibdad düşmanlığının bir ocağı olmuştur. Ab-dülhamid devrinde, ilmin paslı düşüncelerden temizlediği bu genç Türk dimağ-ları, memlekete musallat olan bu sultanın kör, karanlık, cahil ve gafil idaresi-ne isyan etmekten gri durmamıştır. Her türlü ıztiraba, yoksulluğa katlanarak mücadele eden, memleketi terke mecbur oldukları halde gurbet illerinde gene memleketin saadeti uğruna çalışmaktan çekinmeyen bu yurddaşlarımızı kim hürmetle anmaz?

Cümhuriyet devrinde tıbbiyemiz, hayatının en mesud zamanını yaşıyor. Maddî ve manevî bütün gelişme esbabını hazırlayan ve bunda hiçbir fedakâr-lıktan çekinmeyen cümhuriyet hükümetimizin bu itina ve dikkatine karşı bu müessesemizin dünkünden daha verimli olmaya çalışacağı şüphesizdir. Bu ve-rim, kıymetini iki cepheli olarak gösterecektir: Kemmiyet ve keyfiyet. Memle-ketimizin hekime ihtiyacı malûm. Bu ameli ihtiyaç kadar milletler arası kıy-mette âlimlerimiz ne derece muhtaç olduğumuz da cümlece teslim edilmiş bir hakikat. Şimdiye kadar hekimlik şehadetnamesi almış 4710 doktorumuzdan 1242 sinin cümhuriyet devrine isabet ettiğini gazetelerde memnuniyetle gördük. Cümhuriyetin ilânına kadar egçen 97 senelik devrede vasatî olarak beher sene-ye 36 mezun düşüyor. Halbuki cümhuriyet yıllarına vasatî olarak 96 mezun isa-bet etmektedir. Bu işin yalnız bir sayı meselesi olmadığını, aynı zamanda genç doktor namzedelerimizin ilmi liyakatlerinin de bu nisbette yükseltilmiş buluna-cağını bizden daha ziyade onları yetiştiren yüksek ilim adamlarımızın takdir edeceğinde şüphemiz yoktur. Onun için kendimiz hekim olmadığımız halde bu noktaya emniyet ederek alınan neticeden büyük bir sevinç duymaktayız.»

İbni Sina'nın 900 üncü yıldönümü — 1037 senesinde vefat eden büyü Türk hekimi İ b n i S i n a'nın 900 üncü yıldönümü münasebetile 21 Ha-ziranda Türk Tarih Encümeni büyük bir ihtifal hazırlamaktadır.

Yalova kaplıcaları — Yalova kaplıcalarında bütün asrî vasıtaları ha-vi olarak yapılmakta olan büyük otel bitmek üzeredir. Kaplıca müdüriyeti-ne mütehasşis Dr. N i h a d R e ş a d tayin edilmiştir. Yeniden banyo tes-sisatı, parklar ve oyun mahalleri yapılarak Yalova tamamen bir Avrupa kaplıcası haline getirilecektir.

İstanbul Belediyesinin güzel bir kararı — Hastanelerde doğuran fa-kir kadınların çocuklarına parasız olarak kundak takımı verilmesi hak-kında, İstanbul Belediyesi çok güzel bir karar vermiştir.

Yeni bir sanatoryom — Üsküdar'da prevantoryom yanında talebe ve muallimler için yapılacak olan sanatoryomun temel atma merasimi yapılmıştır. Yeni sanatoryom 150 yataklı ve bütün asrî vasıtaları havi olacaktır.

Memleketimizde köy sayısı — Dahiliye Vekâletinin yaptığı bir ista-

tistiğe göre, memleketimizdeki köylerin adedi 38,500 ve nüfusumuzun yüzde 87 si köylüdür.

Ruam mikrobile ölen baytarlarımıza yapılan ihtifal — 1928 senesinde ruam basili üzerine taharriyat yaparken meslekleri uğuruna vefat eden baytar binbaşı A h m e d, yüzbaşı H ü d a i ve yüzbaşı K e m a l'in senei devriyeleri münasebetile Haydarpaşa baytar tatbikat mektebinde merasim yapılmış ve müteaddid söylevler verilmiştir.

V E F A T L A R

Dr. Cevat Arif Atasâğun

937 yılı Dr. Cevat Arif Atasâğun gibi kıymetli bir uzvu daha toprağa

vermiş bulunuyor. Değerli bir hekim, namuslu, merd, halûk bir aile reisi ve kelimenin tam manasile iyi bir insan olan Dr. C e v a d, kendi gibi temiz bir ilim adamının, merhum Dr. A r i f'in oğludur. Gönen, Karaman ve Konya belediye hekimliklerinde bulunduktan sonra resmi vazifesinden çekilerek Konyada serbest olarak çalışmakta idi. Merhum Balkan muharebesile, Umumî harb ve İstiklâl mücadelesine iştirak ile candan sevdiği memleketine birçok hizmetler yapmıştır. Umumî harbde geçirdiği tifüsün kalbde bıraktığı arıza

sıhhatini bozmuş, angin de poitrine ile neticelenmiş ve bu hastalık onu henüz 46 yaşında ebediyete kavuşturmuştur.

Doktor C e v a d, hemen bütün ömrünü geçirmiş olduğu Konyayı çok sever, birkaç ay için olsun oradan uzak kalmak hasretine dayanamazdı. Merhum, iyi ahlâklarile herkesi kendine dost etmenin sırrına ermişti.

Yurduna, insanlığa hizmeti en yüce bir zevk edinen bu değerli adamın daha çok seneler çalışabileceği bir sırada, genç yaşında ölümü, Konya muhitini ve onu tanıyanları büyük bir mateme sürüklemiştir. Ailesine tazyetlerimizi sunarız.

Dr. Ahmet Cevdet Boralı

Altıncı kolordu başhekimliğinden mütekaid Dr. A h m e d C e v d e t B o r a l ı vefat etmiştir. Türk Hekimleri Dostluk ve Yardım Cemiyeti azasından bulunan merhum arkadaşları arasında çok sevilmiş bir meslektaşımızdı.

Diş Tabibi Vehab Erduran

Değerli arkadaşlarımızdan diş tabibi V e h a b E r d u r a n da anı bir kalb sektesile bu ay ebediyete intikal etti. V e h a b E r d u r a n, askeri vazifesi esnasında dışçı mektebine devam ederek diploma almış ve uzun seneler Gülhane ve Haydarpaşa hastahanele-ri diş tabibliğinde bulunmuştur.

Genç yaşında aramızdan ayrılan merhum, çalışkan, faziletli, centilmen bir meslek adamı idi. Ailesine samimî taziyetlerimizi sunarız.

KÜTÜPHANEMİZE GÖNDERİLEN

Y E N İ K İ T A P L A R

Modern yaşama yolu — İlmin, volgarize değil, halka izah edilmesi yolunda medenî memleketlerde atılan adımların bizde de bir benzerini, cidden muvaffakiyetli bir benzerini bulmak isterseniz «Modren yaşama yolunu» okumanızı tavsiye ederiz. Açık ve vazih üslûbu, size yakın bir dost, candan bir hekim beyanile yazılış tarzı itibarile bu güzel kitab, hat-tâ hekimlere bile, en yeni mevzuları, tıbbın son merhalelerini ne kadar güzel anlatıyor. Dr. N u r e d d i n O n u r'un yakın dostu olmyanları ben biraz da talihsiz bulurum, onun samimiyet ve iyi kalbini bu eserinde, okurlarına hitab edişindeki cana yakınlığıle, tıpkı karşımda konuşur gibi buldum. Üslûb beyan aynile insandır diyenlere hak vermek lâzım. Üstad hekimimiz kitabına bütün ruhunun rikkatini koymuş. Tıbbın biraz da haşin ve karışık bahisleri apaçık, derinliğindeki bütün çakıl taşları binbir aksile gürleyen bir ırmak gibi akıp gidiyor.

Modern yaşayışın sıkıntılarının doğurduğu ıztıraclarımızı, sinirliliklerimizi birer birer teşrih ediyor, hergünkü yediklerimizle nasıl zehirlendiğimizi, bunlara nasıl karşı koyabileceğimizi izah eden bir mukaddemeden sonra, iç ifraz bezlerinin, tiroidin, böbrek üstü bezinin, hipofizin, pankreasın, tenasül hormonlarının asıl işlediklerini anlatan doktor, şayanı hayret bir meharetle moral zehirlenmelere geçiyor, korunma yollarını söylüyor. Evet belki birçoklarımız çalışma nedir? Biliriz fakat dinlenmeği bilenimiz ne kadar da azdır. Dr. N u r e d d i n O n u r olgun bir ustaya yakışacak bir ikna kuvvetile bize hekimlik sosyolojisini de takrir ediyor.

Bu kitabı çok beğendik. Okurlarımıza ve halkımıza da candan tavsiye ederiz. İkbal kütüphanesi - İstanbul. **Dr. Fahri Celâl Göktulga**

Ginekologide Röntgen Tedavileri — Trabzonda çalışan ve o muhitte kendisini pek sevdirmiş olan değerli arkadaşımız, doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı Dr. O s m a n D ü n d a r (**Ginekologide Röntgen Te-**

davileri) isminde güzel ve modern bir eser neşretmiştir. Bu son senelerde, muhtelif kadın hastalıkları tedavisinde, röntgenle çok istifade etmekteyiz. Ezcümle rahim miyomlarını; unk, kanatı rakabî ve cismi rahim kanserlerini; jenital ve perituan tüberkülozunu; mülhakat iltihablarını; klimakterium kanamalarını; metropatileri; Pruritus vulvae; Kraurosis vulvae; ve saireyi röntgenle tedavi ediyoruz.

Bu itibarla arkadaşımızın bu kitabı çok yerinde ve mevcut ihtiyacı karşılayacak şekil ve mükemmeliyettedir.

Kitab başlıca üç kısmı ihtiva etmektedir: **1 — Röntgen fizigine dair. 2 — Şuam muhtelif uzuvlara tesiri. 3 — Teknik ve endikasyon.**

Güzel bir kab içinde 71 sahifden ibaret olan kitab, Trabzonda (Yeni-yol Basımevi) nde iyi bir kâğıda dikkatli olarak basılmış olup, müellif, kendi kaleminden çıkmış değerli resimler ilâve etmek suretile, eserin kıymetini artırmıştır. Sayın arkadaşımızı bu muvaffakiyetinden dolayı tebrik eder ve bir liraya satılan bu eseri bütün meslekdaşlara hararetle tavsiye ederiz.

Otomobille Avrupaya — Üniversite profesörlerinden Dr. N e c m e t t i n R i f a t Y a r a r bu isimde çok enteresan bir kitab neşretmiştir. Eser selis bir ifade ile yazılmış ve nefis bir tarzda (Ekspres Basımevi) nde tabedilmiştir. Otomobili olduğu halde, Avrupaya tren veya vapurla seyahat eden herkes, bu kitabı oduduktan sonra, fikrini değiştirecek ve arabasile Avrupanın her tarafına gitmek istiyecektir. Kitapta takib olunacak yollar, katedilen kilometre adeti ve yapılan benzin, yağ, garaj ve saire masrafları ayrı ayrı zikretmiştir. Üstadın yazdığı çok kıymetli tıbbi eserlerinin yanında, bu değerli kitabı da yalnız hekimler arasında değil, bütün müievver halk arasında da büyük alâka uyandıracak mükemmeliyettedir.

Bize böyle bir eser kazandırdığından dolayı, aziz üstada teşekkürler eder, herkesin birer tane edinmesini tavsiye ederiz. Fiati 50 kuruştur.

Dr. A. Asım Onur

Halk şairleri — Değerli yazı arkadaşımız M e h m e d H a l i d B a y r ı «Halk şairleri» isimle 160 sayfalık bir eser neşretti. Bu güzel kitapta Türk edebiyatının çok kıymetli nümuneleri vardır. Meslektaşlarımıza tavsiye ederiz. Fiati 50 kuruştur.

KANAMAYA KARŞI İLAÇ

POLYCALCION

KANAMALARI KESER
TUZU GİDERİR
İNTANA KARŞI
VERİLİR

CHLORURE DE CALCIUM
PHOSPHATE d'ACIDE DE CALCIUM
GLUCONATE DE CALCIUM
Hoş Kokularla Lezzetlendirilmiş
(damla halinde)

SİNİRLERİ YATIŞTIRIR
VÜCÜDÜ KİREÇLER
ANAFİLAKSİ HİSSİYETİNİ
GİDERİR

SOLUPHYTASE

(Mayi Fitin)

Günde :

40 - 80 damla

Lab. B. Kirof R. Hisar

LES ENDOCRINES

Un Complexe des «Glandes de l'énergie» le

CRINO - STHÉNYL

Comprimés - Ampoules

ELÈVE LE POTENTIEL VITAL

COMPRIMÉS

6 comprimés par jour

AMPOULES

1. ampoule par jour

CRINO - MENSTRYL

COMPRIMÉS

Hypophyse antérieure - Ovaire total - Folliculine

LES INSUFFISANCES OVARIENNES

Mode d'emploi : 4 à 6 comprimés par jour.

LABORATOIRES FOURNIER Fres, 7, rue Biscornet, PARIS

Opothérapie usulile en son tedavi

Testogan

“Henning,, (Müzekker)

Erkek

Kullanıldığı hastalıklar :

Kudreti tenasüliyenin tenakusu

Tenasüli nevrasteni

Erkeğin sinni buhranideki teşevvüşatı

Vaktinden evel ihtiyarlık, bitginlik

(Pastil ve ampul şeklinde)

Thelygan

“ Henning ,, (Müennes)

Kadın

Kullanıldığı hastalıklar :

Tamsi teşevvüşat

İnkıtai tams teşevvüşatı

Vaktinden evel ihtiyarlık , bitginlik

(Pastil ve ampul şeklinde)

Sipolysine

“Hennig,, Müzekker
ve müennes

Dahili ve harici şişmanlığa karşı müstamel ve tesiri, “ hormon ,,
lardan, yani *uzviyet guddelerinin dahili ifrazatından* ileri
gelen plüri glandüler müstahzar

(Pastil ve ampul şeklinde)

Umumi Türkiye Acentası :

EMEK ECZA DEPOSU : BAHÇEKAPI, İSTANBUL

Muhterem doktorlarımıza, gerek nümune ve gerekse prospektüs talepleri
üzerine gönderilir.

Dorminal

Asabı teskin ve
rahat bir uyku
te'min eder.

*Şiddetli heyecanlarda
gündel-2 okmprime*

Uykusuzlukta yatmadan
yarım saat evvel iki
komprime

Şark Malt Hülâsası

Avrupadaki emsallerine kat kat faiktir.

Her eczahanede bulunur.

Nekahette bulunanlar, anemik ve umumi zafiyette olanlar, çocukların kemiklerin kuvvetlenmesi ve süt veren annelerinin sütünün çoğalması için çok müessirdir.

OPOTHÉRAPIE

COMPRIMES
ENDOCRISINES

CACHETS
ENDOCRISINES

AMPOULES
ENDOCRISINES

LABORATOIRES FOURNIER FRÈRES
7, Rue Biscornet - PARIS (XIIIe)

ALCALITHINE

EFFERVESCENT
GRANULE

Mide, Barsak,
Böbrek, Taş,
Kum, Ekzama
Tasallübü
şerayin,
Romatizma

Sureti istimali :
Günde 3-4 kahve
kaşığı

*Literatür ve
nümuneler için*

EŞREF NEŞET
Eczanesi

Ankara caddesi
No. 88 — İstanbul

RECALCIFICATION
DE L'ORGANISME

TRICALCINE

TUBERCULOSE
FRACTURES, ANÉMIE
SCROFULOSE

LABORATOIRE DES PRODUITS SCIENTIA
21, Rue Choptal - Paris, IXe

ALLAITEMENT
CROISSANCE
GROSSESSE

Oxymenthol

Öksürük — Boğaz

Oxygène, Menthol, Cocastovaïne, Benzoate de soude ve nefes borularının yumuşatıcı nebatat hülâsaları ile yapılmış tabletler.

Had devrelerde ve sarî hastalıklarda günde 6-10 adet. Ağızın sıhhati için günde 3-6 adet. Çocuklara 1/2 ya 1/4 yaşlarına göre

Dr. E. Perraudin — Paris

ORTAKOY Ş İ F A Y U R D U

Sahibi ve Direktörü:
Dr. AHMED ASIM ONUR

Müessese bilhassa nekahat devrini geçirmek ve istirahat etmek isteyenler için çok tavsiyeye değer.

Yatak fiyatları 2 liradan itibaren

Doğum ve kadın ameliyeleri, bir haftalık ikametle beraber 35 lira. Apandisit, fıtık, basur memeleri ve buna benzer ameliyeler on günlük yatak ücretle birlikte 40 lira.

Telefon : 42221

Su Isıtıcı

ve

Banyo Isıtıcı

Tesisatı elektrikiye Türk Anonim Şirketi gündüz ve gecenin her saatinde pek idareli bir surette 80 derecede su istihsaline müsait 80 litre istiâp eder hacimde ve hararet iddiharlı elektrikli su ısıtıcı ve banyo ısıtıcı cihazları imal etmekte olduğunu arzeyler.

1 Bu cihazlar peşinen 88 liraya
• • 12 ay vade ile 96 liraya satılmaktadır.

2 Herkes tarafından kullanılmasını kolaylaştırmak için bu cihazlar ayda 1,10 lira fiatla kiraya dahi verilebilir.

3 En mütevazî kimselerin bir su ısıtıcı cihazı alabilmesini temin için bu cihazlara 4 seneye taksim olunan aşağıda şehri tediye mukabilinde bir icar - satış muamelesi dahi yapılabilir:

Birinci sene için	2,60 lira
İkinci sene için	2,40 •
Üçüncü sene için	2,20 •
Dördüncü sene için	2,— •

S A T I E

Müstevli nezleye tutulmuş hastalarınıza Antiflojistin yazınız.

Bu müstahazar yalnız muannit
öksürükleri teskin etmekle kal-
miyarak, hastalığın başlangıcında kulla-
nıldığı takdirde, Akciyerlerde hasule ge-
lebilecek marazî tagayüratın ve talf ihti-
lâtların önüne geçer.

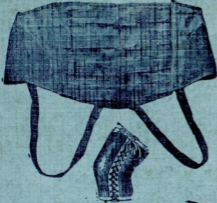
Sadrın bütün cidarlarına mümkün
olduğu kadar sıcak olarak on iki saat
sonra tekrar değiştirmek üzere tatbik
edilir.

ANTIPHLOGISTINE

The Denver Chemical Mfg Co.,
New-York (Etats-Unis)

LEONIDAS HAZAPIS & Co.
Galata Voyvoda caddesi, Bahtiyar Han
No. 38/12
İSTANBUL

Tıbbî karın korsaları

Fennî kasık bağları

Sun'î âzalar

Seluloid ve köseleden
cihazlar

Devval çorapları

Süspansuvarlar

Düz tabanlar için
Atlas Cihazı (Support)

Saygı değer doktorlarımız tara-
fından bildirildiği takdirde re-
simli kataloğumuz gönderilir.
Lâzım gelen izahat verilir.

A. KİFİDES

Beyoğlu İstiklâl Caddesi, Kallâvi (eski Glâvani) sokağı köşesinde

Telefon : 41429